

Med ansvarstagandet som mål

En kvalitativ innehållsanalys utav *UEFA Euro 2012: Social Responsibility Report* i kontexten utav traffickingsituationen i Ukraina

Oskar Johansson

Avdelningen för mänskliga rättigheter
Historiska institutionen
Kurskod: MRSK30
Termin: Vårterminen 2015
Handledare: Andreas Tullberg
Omfång: Antal ord (14 916)

Abstrakt

I det här arbetet studerar och analyserar jag en stor internationell idrottsorganisations ansvar i relation till samhällsproblem. Genom att genomföra en kvalitativ innehållsanalys på UEFA och deras egen rapport om sitt sociala ansvar i samband med EM 2012 i Polen och Ukraina studerar jag deras egen syn på sitt samhälleliga ansvar. Med ett teoretiskt perspektiv i formen av intressentmodellen försöker jag komma fram till hur de förhåller sig till sitt eget ansvar mot det ukrainska och polska samhället som intressenter. Jag studerar även den uppmärksammade relationen turneringen hade till trafficking-situationen i Ukraina. Detta för att ytterligare belysa hur UEFA ställer sig i sitt ansvars-tagande till samhällsproblem. I svar till det här syftet lyckas jag få fram hur UEFA, trots att de har tagit ut stora medel från det ukrainska och polska samhället, inte själva tar något ansvar i relation till samhällsproblemen. Detta uppmärksammas i synnerhet i hur de totalt ignorerar traffickingproblemet, trots att det är ett stort människorättsproblem.

Nyckelord: UEFA, Europamästerskapet i fotboll 2012, Intressentmodellen, Ansvar, Trafficking, Ukraina, Corporate Social Responsibility, Idrottsorganisation.

Abstract

In this work I study and analyse a major international sports organisations responsibility in relation to societal problems. By performing a qualitative content analysis on UEFA and their own report regarding their social responsibility in connection with the 2012 European Championship in Poland and Ukraine I study their own perspective on their societal responsibility. With a theoretical perspective in the form of the Stakeholder Theory I try to get a grip on how they regard their responsibility towards the Ukrainian and Polish societies as stakeholders. I also study the medially remarked relationship the tournament had towards the situation of trafficking in Ukraine. This is done in order to shed further light on how UEFA regard their responsibilities towards societal problems. In response to this end I manage to extract how UEFA, even though they have obtained great gains from the Ukrainian and Polish societies, don't take any kind of responsibility regarding the societal problems. This is especially observed as they totally ignore the issue of trafficking, even though it is a very significant human rights problem.

Key words: UEFA, The 2012 UEFA European Championship, Stakeholder Theory, Responsibility, Trafficking, Ukraine, Corporate Social Responsibility, Sports Organisation.

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Problemformulering, syfte och frågeställningar	1
1.2	Material och avgränsningar	3
1.2.1	Primär- och sekundärmaterial	3
1.2.2	Källkritik	5
1.3	Forskningsetiska bedömningar	6
2	Teori och metod	7
2.1	Teori	7
2.2	Metod	12
3	Litteraturoversikt och tidigare forskning	19
4	UEFA Euro 2012: Social Responsibility Report	22
4.1	Konceptualisering och operationalisering	22
4.2	Analysens kontext: Trafficking i Ukraina	22
4.3	En kvalitativ innehållsanalys över rapporten	26
5	Analys och diskussion	34
5.1	Analys	34
5.2	Diskussion	39
	Referenser	42

1 Inledning

Att idrottsorganisationer har ett sportsligt ansvar är relativt självklart. Att de ska anordna turneringar och förhindra matchfusk går inte att se bort ifrån. Men en fråga som har blivit mer och mer diskuterad under de senaste åren är hur idrottsorganisationers ansvar i relation till samhället ser ut. I och med att de arrangemang som internationella idrottsorganisationer växer och omsätter mer pengar, blir det viktigare och viktigare att studera dessa arrangemangs påverkan på samhället.

För företag är det ofta idag relativt självklart att de skulle ha någon form utav social ansvar. Uttrycket *Corporate Social Responsibility*, CSR, har frekvent diskuterats både som akademiskt ämne och som organisatorisk metod under flera decennier. Dock är det inte helt självklart hur det sociala ansvaret ska genomföras eller hur det egentligen ska se ut.

Efter europamästerskapet i fotboll för herrar år 2012 valde UEFA att utvärdera sitt sociala ansvarstagande under turneringen genom att skriva en rapport om det. Enligt dem själva var detta ett stort steg framåt för idrottsorganisationers sociala ansvar när de implementerade ett perspektiv utav CSR i den här rapporten. Men hur såg egentligen deras ansvarstagande ut i rapporten? Vilket ansvar i samhället tog de egentligen?

1.1 Problemformulering, syfte och frågeställningar

Det som jag har valt att studera i det här arbetet är att studera hur idrottsorganisationer förhåller sig till ett socialt ansvar. Bägge uttrycken, ”idrottsorganisation” och ”ansvar”, är väldigt breda termer. Allting mellan den minsta friidrottsklubben till den Olympiska kommittén går att rymma under ordet idrottsorganisation. Men det som är verkligt intressant, och som är viktigt för det här arbetet, är idrottsorganisationer som har en stor samhällspåverkan. Internationella idrottsorganisationer som arrangerar event som följs utav miljontals människor. När det kommer till ansvar mot samhället är det dessa som är verkligt intressanta. Även om det bara är en handfull idrottsorganisationer

som faller in under den här klassen, är det fortfarande ett otroligt stort problem att studera hur dessa förhåller sig till ett socialt ansvar. För att kunna göra en sådan analys har jag varit tvungen att välja ut specifikt en organisation. Då har jag valt att hålla mig till *Union of European Football Associations*, UEFA.

Att studera UEFAs verksamhet in i detalj och försöka avgöra vilket socialt ansvar de tar är ett extremt stort arbete. De har en internationell verksamhet med enormt många olika projekt som påverkar samhällen på olika sätt. Dock så har de alltid vart fjärde år ett stort arrangemang som involverar väldigt många människor och som drar på sig extremt stor uppmärksamhet, Europamästerskapet i fotboll för herrar. Att studera EM i fotboll i den här aspekten är extremt intressant. Det är ett arrangemang som det investeras, under enormt kort tid, stora summor pengar i. Det besöks utav tusentals fans och ses live av miljoner tittare världen runt. Dess påverkan på samhället och vilket ansvar UEFA tar för den påverkan är väldigt viktig att studera. Senaste gången EM i fotboll arrangerades, år 2012 i Polen och Ukraina, riktades mycket medial uppmärksamhet åt UEFA och vilket ansvar de skulle ta. I efterhand släppte UEFA en lång rapport, som heter *UEFA Euro 2012 Social Responsibility Report*, som behandlar just det här. Det här är ett utmärkt sätt att studera hur UEFA förhåller sig till sitt sociala ansvar och sin påverkan på samhället.

Det finns många problem, i både det Ukrainska och det Polska samhället. Korruption, diskriminering, behandlingen av etniska minoriteter etc. Det jag har valt att göra i det här arbetet är att studera hur UEFA förhåller sig till de här problemen. Både Ukraina och Polen investerade stora summor pengar i arrangerandet utav EM 2012. Nya arenor byggdes, infrastruktur fick byggas om och stora delar av de statliga myndigheterna fick ägna mycket tid åt en internationell fotbollsturnering. När de bägge samhällena investerar så pass mycket i UEFAs verksamhet, blir det intressant att studera hur mycket UEFA investerar i de bägge samhällena. Vad ger UEFA tillbaka? Vilket ansvar tar UEFA för de investeringar samhället gör?

Det finns som sagt flera olika problem som jag har valt mellan inför det här arbetet. Det är mycket svårt att kunna genomföra ett sådant här arbete med alla Polens och Ukrainas problem i åtanke. Snarare har jag valt att ta ett större, mer generellt problem och se hur UEFA har förhållit sig till just det problemet. I det här urvalet har jag stannat vid problematiken med trafficking i Ukraina. Just trafficking i Ukraina är intressant ur ett flertal aspekter. Först och främst så är det ett stort och utbrett problem som involverar många människor i Ukraina, och framförallt då kvinnor i sexhandeln.

Som jag har beskrivit det senare i arbetet är det tydligt ett utav Ukrainas största människorättsproblem som är omöjligt att blunda åt. Sedan är det också ett problem som uppmärksammades medialt inför EM 2012. I t.ex. reportaget *Bakom fasaden på EM-landet* som publicerades i Sydsvenskan strax innan EM 2012 diskuteras problemet med trafficking och prostitution, tillsammans med flera andra problem.¹

Genom att studera hur UEFA förhåller sig till ett utav de största samhällsproblem i en av de två värdnationerna för EM 2012, försöker jag analysera hur de förhåller sig till ett samhällsansvar i stort. För att kunna genomföra detta har jag valt att förhålla mig till följande frågeställningar:

- Hur ser UEFA på sitt eget samhälleliga ansvar?
- Hur förhåller sig UEFA till den problematik som finns i Ukraina relaterad till trafficking?
- Till vilken mån och hur behandlar UEFA samhället som intressent i sin rapport?

1.2 Material och avgränsningar

1.2.1 Primär- och sekundärmaterial

Det primärmaterial som jag har valt att använda mig av i det här arbetet är den rapport som UEFA själva släppte efter EM 2012 angående deras utvärdering av det samhälleliga ansvar som de försökte uppfylla under själva arrangerandet av mästerskapet, *UEFA Euro 2012 Social Responsibility Report* (benämnt Social Responsibility Report i uppsatsen). Det är ett dokument som skrevs och släpptes av UEFA centralt ett år efter det att EM 2012 hade tagit plats. Den förberedes dock utav en konsultfirma som heter Schwery Consulting. Men även om den är förbered utav en konsultfirma är det i slutända deras officiella rapport från arrangemanget.

Rapporten behandlar flera olika aspekter utav det som UEFA arbetade med under EM 2012 och såg som sitt sociala ansvarstagande. Själva rapporten i sig är en del utav det arbetet. Så här skriver UEFA själva i rapporten om vad syftet med den är:

---

¹ Kalle Kniivilä, Bakom fasaden på EM-landet. Sydsvenskan. 2012-06-03. [Elektronisk]

*This social responsibility report is an important step, demonstrating UEFA's clear commitment to football's social responsibility. The report covers all aspects that were relevant to the tournament and under UEFA's control or influence. It is a credit to those involved in UEFA EURO 2012 that social aspects of sustainability were improved on relative to UEFA EURO 2008, given the challenging political, economic and social circumstances.*²

Rapporten behandlar enbart det arbete som UEFA själva har utfört och haft en kontroll över. Sådant arbete som utfördes av t.ex. tredjehandsparter behandlas inte. Rapporten är strukturerad som så att den är, bortsett från introduktionen, uppdelad i tre olika huvuddelar; Scenen (*the Stage*), Turneringen (*the Tournament*) och Bakom kulisserna (*Behind the Scenes*).

Anledningen till att jag väljer att studera den här rapporten är för att den ger en tydlig bild av hur UEFA har valt att arbeta med just sitt sociala ansvar. Det är ett greppbart och tydligt material, som ger mig en god möjlighet att kunna studera UEFAs syn på just det arbetet. Även om rapporten innehåller en hel del irrelevanta saker, som bilder på arenor och fans, är den i det stora hela relevant för mitt arbete. I den innehållsanalys jag genomför avgränsar mig ifrån att studera sådant i rapporten som inte är relevant för arbetet, som matchresultat eller turneringens historia. Jag har också valt att avgränsa arbetet på så sätt att jag inte analyserar innehållet i dokumentets introduktion, utan fokuserar enbart på det som faktiskt berör genomförandet utav turneringen.

Som mitt sekundärmaterial har jag valt att arbeta med litteratur som berör trafficking. Det är litteratur som berör ämnet generellt och situationen i Ukraina specifikt. Detta då det är den specifika kontext som jag har valt att arbeta med i relation till UEFAs samhällliga ansvar. Det är viktigt att kunna få både ett brett och ett djupgående perspektiv på frågan, för att kontexten ska kunna bli så komplett som möjligt. För att kunna göra detta använder jag ett flertal olika typer av material.

För att kunna täcka in ett mer generellt perspektiv på trafficking använder jag mig av Rhona K.M. Smiths bok *Textbook on International Human Rights*. Det är en akademisk lärobok som på ett brett och inkluderande vis går igenom olika aspekter utav

---

² Union of European Football Associations, *UEFA Euro 2012 Social Responsibility Report*. Nyon: Union of European Football Associations, 2013, sida 3.

mänskliga rättigheter. Däri diskuteras även trafficking och dess relation till mänskliga rättigheter. Jag använder också boken *The International Law of Human Trafficking* utav Anne T. Gallagher. Det arbetet är mer specialiserat på de juridiska aspekterna utav trafficking, och som genom det identifierar flera utav de juridiska problem angående trafficking som finns, t.ex. trafficking utav migranter och statslösa.

För att avgränsa mig själv har jag valt att enbart specifikt arbeta med den ukrainska problematiken rörande trafficking. Jag gör detta är för att i arbetet inte behöva behandla två olika situationer och kontexter samtidigt. Anledningen till varför jag väljer specifikt den ukrainska är för att det är just den som i förväg uppmärksammades mest. Även om situationen i Polen också är väldigt viktig att diskutera, fokuserar jag i det här arbetet enbart på den ukrainska.

För det arbetet använder jag ett flertal olika källor. Jag använder mig av artikeln *The "Natasha" Trade: The Transnational Shadow Market of Trafficking in Women* som publicerades i *Journal of International Affairs* utav Donna M. Hughes för att gå in på djupet utav den Ukrainska situationen. Det är en artikel som berör flera delar utav traffickingssituationen i Ukraina. Hur många offer det finns, hur de luras in och fångas som offer, relationen till polisväsendet och korruption etc. Jag använder mig även utav boken *Ideology and the Fight Against Human Trafficking* utav Reyhan Atasü-Topcuoglu, och framförallt kapitlet som heter just *Ukraine*, för att få en förståelse för hur bekämpningen av trafficking ser ut i landet. Jag använder mig också utav *Human Rights Watch* rapport *Buffeted in the Borderland: The Treatment of Asylum Seekers and Migrants in Ukraine* från 2010 för förståelse kring trafficking och dess relation till juridiska och politiska problem, som hanteringen av asylsökande. Dessa källor ger mig en helhetsbild utav problematiken utifrån olika generella och specifika perspektiv.

1.2.2 Källkritik

Det går att kritisera valet utav just Social Responsibility Report som primärmaterial på ganska god grund då det är UEFAs egna material. På grund utav det kan det vara så att dokumentets innehåll inte är sant eller är vinklat i fördel för UEFA. Det ligger, troligtvis, i UEFAs intresse att framstå som en ansvarstagande organisation, som främjar mångfald, tillgänglighet och liknande. Då skulle de kunna manipulera rapporten för att framstå som en sådan hjälteorganisation. De har varit selektiva i sin statistik, med vilka ord de väljer att beskriva sina resultat eller helt enkelt vad de väljer att diskutera.

Rapporten behandlar även enbart det arbete som UEFA själva har genomfört och haft kontroll över. Den bedömningen av vad som enbart UEFA har verkställt, är en möjlighet för dem att manipulera rapportens innehåll. I den här aspekten så kan det både vara hjälpsamt och ett problem att den är förbered utav en konsultfirma. Antingen så har konsultfirman förberett en rapport som är objektiv och inte vinklad. Eller så har de fått som specifikt uppdrag att förbereda en rapport som vinklar UEFA i gott ljus. Oavsett vad är det till slut UEFA som släpper rapporten och som därmed har sista ordet i dess utformning. Detta är viktigt att tänka på när dokumentet analyseras. Det går ej att ses som en objektiv utvärdering utav UEFAs sociala arbete, utan måste alltid läsas extra kritiskt.

1.3 Forskningsetiska bedömningar

Trafficking är ett väldigt känsligt problem. Det berör offer för otroligt hemska och personliga brott. Det här är viktigt att tänka på när det är just trafficking som behandlas, även om det är i en textanalys av en rapport om en fotbollsturnering. Det kommer i slutändan handla om utsatta människor.

Flera utav mina källor använder personliga narrativ för att belysa trafficking-situationen i Ukraina. Det här är personliga studier som rör personliga situationer. De personer som har berättat om sin historia har gjort det enbart för det specifika arbetet. De har inte berättats för att jag i mitt arbete kunna tolka och analysera den specifika återgivelsen. För att undvika att råka felaktigt tolka och använda mig utav en specifik persons historia rörande något så känsligt har jag valt att avstå från de personliga narrativen. Därmed arbetar jag enbart med den större bilden rörande trafficking i Ukraina. Jag inte ned på någon personlig nivå.

Det är också viktigt att förstå att trafficking-situationen i Ukraina är något som berör många människor och att det är viktigt att respektera ämnet. Det går inte att behandla hur som helst utan det kräver en stor mängd eftertanke.

2 Teori och metod

2.1 Teori

Som en teoretisk grund för det här arbetet har jag valt att använda mig utav ett perspektiv på företags ansvarstagande som heter *Stakeholder Theory*, intressentmodellen. Det är en teori baserad på idén av att företag har intressenter som påverkas av deras verksamhet. Företagen måste då i sin verksamhet ta dessa intressenter i beaktande, eller helt enkelt låta dem vara med och besluta om verksamheten. Detta utöver det som föreskrivs av t.ex. lagar.³ Intressentmodellen är en teori och ett perspektiv som existerar inom det som kallas CSR, som berör företagsetik.

Intressentmodellen är ett brett begrepp som innefattar flera olika teorier. För att få ett teoretiskt ramverk som går att arbeta med har jag valt att inrikta mig på Robert Phillips teorier i hans bok *Stakeholder Theory and Organizational Ethics* från 2003. Robert Phillips är docent vid *Robins School of Business, University of Richmond* och arbetar där främst med företagsetik. Det är ett djupgående arbete på vad intressentmodellen är och hur den appliceras.

Den främsta anledningen till att jag väljer just det här arbetet är för att det baseras på en grund utav filosofen John Rawls perspektiv på rättvisa ifrån *A Theory of Justice*. Detta görs då Phillips anser att det är väldigt viktigt att moderna filosofiska tankegångar följer med i hur företagens roll i samhället förändras. Att teorier angående etik vävs in i hur moderna företag organiseras.⁴ Att boken binder samman det filosofiska tankarna med det praktiska ger mig en god möjlighet att applicera kunna försåt och applicera teorin.

---

³ Domènec Melé, Corporate Social Responsibility Theories. I *The Oxford Hand-book of Corporate Social Responsibility*, Andrew Crane, Dirk Matten, Abigail McWilliams, Jeremy Moon, och Donald S. Siegel (red.), Oxford: Oxford University Press, 2008, sida 62.

⁴ Robert Phillips, *Stakeholder Theory and Organizational Ethics*. San Francisco: Berrett-Koehler Publishers, 2003, sida 2.

En utav anledningarna till varför använder den här specifika teorin är för att den är går att applicera på Social Responsibility Report. Detta för att UEFA själva väljer att använda sig utav begreppet ”intressent” (*stakeholder*) i sin rapport. Vid flera tillfällen refererar de till olika intressenter för att ge en anledning till varför de ha valt att agera på ett visst sätt. Det ger mig en naturlig koppling mellan det teoretiska ramverk jag har valt att arbeta med och rapporten och därmed ett tydligt sätt som jag kan applicera den på. Det är också här viktigt att påpeka, då det kan finnas tvivel om att det skulle gå, att Phillips själv anser att teorin är applicerbar på annat än företag.⁵ Själva huvuddelen av Phillips teori bygger på att organisationer i sina aktiviteter har intressenter. Att företag i sin verksamhet kommer att påverka vissa personer och grupper som sedan ska behandlas ur ett etiskt perspektiv.⁶ Vilket är något som även stora idrottsorganisationer gör.

Det som Phillips menar i sin teori är att företag i den moderna världen behöver inom sin organisation någon form utav etik som kan behandla moraliska problem.⁷ Organisatorisk etik är något som har diskuterats under en väldigt lång tid. Då har detta gjorts genom direktöversättning utav redan existerande moralteorier till en organisationskontext. Vilket blir problematiskt då teorin ofta inte kan ta i avseende specifika etiska problem som företag måste hantera. Det finns därmed ett behov av en moral som har sin grund i moralfilosofiska teorier, men som är anpassad för just den organisatoriska kontexten.⁸ Detta framförallt idag, då företag har vuxit till att bli några utav de viktigaste sociala och politiska institutionerna i samhället. Och det är här som Phillips föreslår en användning utav intressentmodellen.

Vad innebörden av just intressentmodellen är varierar stark mellan olika förhållningssätt. Dock går det oftast att ses som en normativ och ledningsorienterad teori.⁹ Det är på detta sätt som den sticker ut. Den söker efter ett mål att kombinera just dessa två egenskaper. Redan från första början handlade teorin i huvudsak om organisationsstrategi.¹⁰ Enkelt sammanfattat handlar teorin om att organisationen måste inte

---

⁵ Phillips, 2003, sida 18.

⁶ Phillips, 2003, sida 3.

⁷ Phillips, 2003, sida 5.

⁸ Phillips, 2003, sida 6.

⁹ Melé, 2008, sida 63.

¹⁰ Archie B. Carroll, A History of Corporate Social Responsibility. I *The Oxford Handbook of Corporate Social Responsibility*, Andrew Crane, Dirk Matten, Abigail McWilliams, Jeremy Moon, och Donald S. Siegel (red.), Oxford: Oxford University Press, 2008, sida 36.

enbart se till dess ägares och delägares intressen, utan även i ett bredare perspektiv på de personer som påverkar och påverkas av organisationen.¹¹ Phillips använder en allegori om två personer för att förklara det lite mer djupgående:

*When a person, either by express promise or by conduct, has encouraged another to rely upon his continuing to act in a certain way—to build expectations and calculations, and stake any part of his plan of life upon that supposition—a new series of moral obligations arises on his part towards that person, which may possibly be overruled, but cannot be ignored.*¹²

I den påverkan som den första personen har på den andra, skapas det moraliska obligationer. På samma sätt görs det för organisationer enligt Phillips. Organisationen måste styras med företagets ägare i åtanke. Det måste också styras för att ta i åtanke de som kan hjälpa eller hindra företaget. Men enligt intressentmodellen måste företaget även beakta intressenter som har ett normativt anspråk på företaget.¹³

Legitimiteten för dessa normativa anspråk är en central fråga för intressentmodellen. Frågan diskuteras ibland, men lämnas ofta åt sig själv. Vilket i sin tur leder diskussioner om teorin mest handlar om en sak: om den ska vara smal exkluderande mot intressenter eller bred och inkluderande. Enligt Phillips krävs det att företag kombinerar de här två perspektiven, med en god grund i intressenternas legitimitet.¹⁴

I diskussionen om det smala och det breda perspektivet blir det tydligt att det uppstår en distinktion mellan två grupper; normativa intressenter och påverkare (*influencers*). Det som skiljer en påverkare från en intressent är att den inte påverkas utav organisationens verksamhet. Utan istället har en möjlighet att kunna påverka. Ett exempel på en sådan grupp är media.¹⁵ De har inte någon form av moralisk legitimitet att bli behandlade som intressenter. Men det krävs fortfarande av företag att behandla dem strategiskt. För att intressentmodellen ska kunna fungera rent organisatoriskt, krävs det att även dessa grupper behandlas som intressenter.

---

¹¹ Melé, 2008, sida 64.

¹² Phillips, 2003, sida 86.

¹³ Phillips, 2003, sida 16.

¹⁴ Phillips, 2003, sida 123.

¹⁵ Phillips, 2003, sida 121.

Det som händer här är att det skapas en uppdelning bland intressenterna. Det två grupper som uppstår blir de normativa och de härledda intressenterna. De härledda intressenterna är de som en organisation måste ha i åtanke på grund utav deras möjlighet att påverka. Måttet att ta deras intressen i hänsyn härleds enbart från det faktum att de har influens på företaget och dess normativa intressenter, och existerar inte inom och av dem själva.¹⁶

De normativa intressenterna är de vars intressen ett företag måste agera eftersom de innehar en moralisk legitimitet för detta. Det är de som är svaret på frågan: För vems gagn bör företaget drivas?¹⁷ Det ord som Phillips väljer att används sig för den här principen och hur den är utformad är intressenträttvisa (*Stakeholder Fairness*).¹⁸

Intressenträttvisa bygger på filosofen John Rawls teorier om rättvisa.¹⁹ Så som Phillips presenterar intressenträttvisa bygger den på en uppdelning av ett antal principer om samarbete. Rättvisan bygger alltså på att det sker i en interaktion. Inom ett samarbete krävs det att vissa principer uppfylls för att det ska vara rättvist enligt den här modellen. I ett samarbete, för att den ska vara rättvis, måste alla som deltar göra det självmant. Det får inte vara någonting påtvingat. Sedan krävs det att alla som deltar i samarbetet gör uppoffringar i det på jämlik grund. Slutligen ska samarbetet vara alla deltagande parter till gagn.²⁰ Det som måste undvikas är att någon utav parterna blir snyltare (*free-rider*) inom samarbetet.

Ett exempel på hur det här fungerar är vid en anställning. Ett företag som anställer någon kan inte enbart dra nytta utav den personens arbete, utan att själva offra något. De måste betala den anställde för det arbetet som utförs. De får inte bli snyltare inom samarbetet. Hen får inte heller vara tvingad i arbete för företaget, oavsett hur god lönen för arbetet må vara. På detta vis skapas det moraliska måsten mellan ett företag och dess intressenter. När de som grupp genom sin verksamhet hamnar i en samverkan med andra grupper eller individer, där risken finns att de i deras påverkan enbart själva kommer att utnyttja de vinster som finns i den interaktionen, krävs det av dem att de

---

¹⁶ Phillips, 2003, sida 125

¹⁷ Phillips, 2003, sida 124.

¹⁸ Phillips, 2003, sida 85.

¹⁹ Phillips, 2003, sida 86.

²⁰ Phillips, 2003, sida 87.

uppfyller dessa krav. Det krävs av dem att de uppfyller de moraliska måstena som ställs i enlighet med intressenträttvisa och undviker att parasitera på samarbetet.²¹

Efter att frågan om legitimitet och intressenträttvisa har behandlats återstår en väldigt central fråga i hur intressentmodellen är uppbyggd, nämligen vem det är som kan inneha rollen som intressent. Det är en utav de största frågorna inom forskningen kring teorin, som på många sätt bygger vidare på den debatt som råder kring legitimitet.²² Olika tolkningar utav teorin leder till olika slutsatser om vem det är som kan räknas som intressent och till vilken nivå som organisationen ska ställas till svar för dess behandling utav dessa intressenter.²³ En tolkning som ofta debatteras är huruvida miljön ska ses som en intressent för företagen.²⁴ Ur det perspektiv som Phillips presenterar, bör dock den rollen betvivlas. Så som han diskuterar det, med tankegångarna kring rättvisa i bakgrunden, går det enbart att inkludera människor och grupperingar av människor som intressenter. Teorin är antropocentrisk.²⁵ Dock medför inte detta att företags relation till miljön är kravlös enligt Phillips. Snarare i det motsatta. Människor är fortfarande beroende utav miljön och påverkas starkt av hur den förändras. På så sätt kan ett ansvar för miljön härledas ur dessa normativa intressenter.²⁶ Det är också viktigt att ha i åtanke att detta inte är en teori som utesluter andra former av moraliska plikter. Det finns många andra tankegångar kring etik som skapar moraliska krav för företag rörande miljön.²⁷

Det finns flera klassiska grupper som brukar ses som intressenter inom teorin. De vanligaste är bland annat anställda, kunder, finansiärer och leverantörer.²⁸ I det perspektiv av rättvisa som bakgrund för teorin som Phillips redogör för i sin bok, är det personer och grupper från vilka företaget har accepterat någon form utav vinst från, som resurser eller arbetskraft, som kan ses som normativa intressenter. Även inom den här tolkningen ryms dessa klassiska grupper.²⁹ Dock finns det även andra grupper som kan falla in under definitionen intressent, beroende på företagets verksamhet. Men det är framförallt en gruppering som är specifikt intressant för det här arbetet, nämligen samhället. I den mån som ett företag interagerar med samhället och drar nytta utav det står

---

²¹ Phillips, 2003, sida 116.

²² Phillips, 2003, sida 135.

²³ Melé, 2008, sida 68.

²⁴ Phillips, 2003, sida 136.

²⁵ Phillips, 2003, sida 143.

²⁶ Phillips, 2003, sida 153

²⁷ Phillips, 2003, sida 144.

²⁸ Melé, 2008, sida 62.

²⁹ Phillips, 2003, sida 158.

även företaget i moralisk skuld till samhället. Samhället må ses som en stor icke-mänsklig entitet, men i slutändan är det en gruppering av människor på en hög nivå. Enligt Phillips tankegång är samhället, eller snarare samhällen, en gruppering som både kan ses som en härledd intressent, på grund av dess stora möjlighet till inflytande över företaget, men framförallt som en normativ intressent, då företaget ofta drar en stor nytta utav samhället.³⁰

När väl de normativa intressenterna har identifierats återstår bara frågan om vad det är som måste göras för dem. Intressentmodellen är en organisatorisk teori, och de etiska krav som ställs däri kommer ifrån ett rent organisatoriskt perspektiv.³¹ Det som Phillips föreskriver i större delen utav sin bok är att ett företags normativa intressenters välmående ska vara något som företaget riktar sin uppmärksamhet åt och har som mål att tillgodose. Att deras problem och intressen ska integreras i hur företaget är uppbyggt.³² Det är någonting som ska beröra ledningen inom företagets alla delar. Men det räcker inte bara med att se över det. Ofta är ledningen på ett företag kraftigt distanserade från deras intressenters välmående. Då krävs det av företaget att intressenterna inkorporeras i företagets beslutsfattande.

För moderna företag, i den nya maktposition många av dem befinner sig i idag, kommer det slutligen ned till att de måste integrera deras intressenters välmående i sin organisation. De personer, grupper och samhällen som ett företag drar nytta av, måste företaget själva kunna ge nytta till. Deras problem, deras svårigheter, deras möjlighet till att kunna leva och fungera väl ska företaget ta i hänsyn. Och för att kunna göra detta i så stor mån som möjligt, måste företagen i större grad kunna låta dem bli en del utav företagets organisation. Det är först då som företaget kan börja bemöta de moraliska dilemman som det ställs inför. Det är först då som det går att på en organisatorisk och etisk nivå kunna behandla de nya sociala roller som företag har intagit i samhället.³³

2.2 Metod

---

³⁰ Phillips, 2003, sida 127.

³¹ Carroll, 2008, sida 29.

³² Phillips, 2003, sida 159

³³ Phillips, 2003, sida 2.

Då jag har valt att använda mig av en skriven rapport som mitt primära material, är valet att använda en textanalys ganska självklar. Och den typen utav textanalys jag har valt att använda är en kvalitativ innehållsanalys. Då jag i mitt arbete analyserar vilka som behandlas och inte behandlas som intressenter när UEFA utvärderar sitt sociala ansvar i relation arrangementet av EM 2012, passar en kvalitativ innehållsanalys mycket väl. Genom att studera innehållet i rapporten, går det därmed att se vilka personer eller grupper som behandlas. Vilka personer eller grupper som UEFA därmed anser sig ha ett socialt ansvar inför och som därmed kan betraktas som intressenter.

Oftast när begreppet ”innehållsanalys” används inom akademien är det för att benämna en form utav kvantitativ metod. Alltså helt enkelt när innehållet i en text mäts upp och räknas ihop för att kunna analyseras.³⁴ Men jag använder mig inte utav en sådan kvantitativ innehållsanalys i det här arbetet, utan en kvalitativ. Då handlar innehållsanalysen snarare om att på ett systematiskt sätt beskriva innehållet i t.ex. en text, utan att direkt kvantifiera något. Dock är inte alltid uppdelningen utav innehållsanalyserna så pass simpel, utan det handlar oftast om en gråskala där vissa analyser är mer kvantitativa och vissa mer kvalitativa.³⁵ Det här arbetet befinner sig definitivt på den mer ”kvalitativa” delen utav den här skalan.

För att genomföra min kvalitativa innehållsanalys har jag valt att använda mig av två böcker som hjälpmedel. Först använder jag mig utav boken *The Content Analysis Guidebook* utav Kimberly A. Neuendorf, som är ett verk som går in på djupet av vad just en innehållsanalys är, vilka fördelar som finns med den och vilka problem som kan uppstå vid användandet utav en innehållsanalys. För att få ett mer generellt grepp om textanalys och hur innehållsanalys passar in i detta har jag valt att använda boken *Textens mening och makt* utav Göran Bergström och Kristina Boréus. Den behandlar innehållsanalys framförallt som en kvantitativ metod, men är fortfarande väldigt användbar. Detta då den behandlar det rent generella med en innehållsanalys och även till viss mån de mer kvalitativa formerna av metoden.

Innehållsanalys har under de senaste decennierna expanderat väldigt mycket som metod, och de olika tekniker som används för att applicera den har ökat, framförallt i och med den teknologiska utvecklingen. Det finns idag flera både enkla

---

³⁴ Göran Bergström och Kristina Boréus, *Textens mening och makt: Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Lund: Studentlitteratur, 2000, sida 44.

³⁵ Bergström och Boréus, 2000, sida 45.

och avancerade program som går att använda för att kunna analysera innehållet i en text.³⁶ Då finns det goda möjligheter att analysera och kvantifiera stora mängder material. Dock är det begränsat i vad som kan analyseras. Allting måste finnas tillgängligt digitalt i t.ex. en databas och det går inte att inkludera för komplicerade moment i analysen.³⁷ I den typen av analys som jag genomför på Social Responsibility Report skulle det vara väldigt svårt att använda sig av en digital metod. Detta då de moment utav texten jag analyserar, inte direkt kan ses som enkla. Det jag gör refereras till som mänsklig kodning, då det är jag som människa som genom läsning kodar och analyserar materialet.³⁸

Innehållsanalys ska först och främst förstås ur två aspekter. Först, den har sitt ursprung som en empiriskt vetenskaplig metod och faller därmed under de vetenskapliga regler som kommer med detta.³⁹ För det andra är det en metod som används för att analysera ”meddelanden”, snarare än t.ex. människor.⁴⁰ Det som menas med att det är en empiriskt vetenskaplig metod är att den förhåller sig och passar in på en positivistisk syn på vetenskap och forskning.⁴¹ Den ska då söka efter explicita meddelanden och information i det som undersöks, inte det ”dolda” och implicita. Dock går det också att använda en innehållsanalys för att hitta någonting som är ”dolt” i texten. Vilket blir vanligare, och gränsen mellan vad som är en innehållsanalys, och vad som är t.ex. en mer öppen diskursanalys, kan ibland vara otroligt svårt att uppfatta.⁴² Det som menas med att det är ”meddelanden” som studeras i en innehållsanalys är att det måste vara ett kommunikativt innehåll som analyseras.⁴³ Det kan vara ord, meningar, teman, interaktioner, i princip vad som helst som är resultatet av att dela upp någon form av kommunikation i delar.⁴⁴ Och då är inte innehållsanalysen heller begränsad till en viss form utav kommunikation, t.ex. tidningstexter, utan till nästintill vilken som helst.

Materialet är ofta det första som behöver arbetas med när en innehållsanalys ska genomföras. Det material som anses vara relevant för forskningsproblemet ska

---

³⁶ Kimberly A. Neuendorf, *The Content Analysis Guidebook*. Thousand Oaks: Sage Publications, 2002, sida 1-2.

³⁷ Bergström och Boréus, 2000, sida 46.

³⁸ Neuendorf, 2002, sida 52.

³⁹ Neuendorf, 2002, sida 10.

⁴⁰ Neuendorf, 2002, sida 47.

⁴¹ Neuendorf, 2002, sida 11.

⁴² Bergström och Boréus, 2000, sida 46.

⁴³ Neuendorf, 2002, sida 14.

⁴⁴ Neuendorf, 2002, sida 71.

bestämmas, avgränsas och samlas in, i likhet med i princip alla former av textanalys.⁴⁵ Att ha ett material som är relevant för arbetet är så klart mycket viktigt. Men det är lika viktigt att kunna arbeta med det på rätt sätt. En innehållsanalys följer ofta en strikt arbetslinje, i flera olika steg. Ju mer kvantitativ metoden är, och framförallt ju mer positionistisk den är, ju mer strikt blir det att följa den specifika arbetslinjen, även om variationer kan förekomma.⁴⁶ Efter det att ett forskningsrelevant material har bestämts är det dags att skapa sig ett analysinstrument. Analysinstrumentets roll i arbetet är att bestämma vad det är som ska noteras i det material som analyseras.⁴⁷ Det här arbetet består i sin del utav flera delar.

Den första delen utav analysinstrumentet kallas för konceptualisering och bygger starkt på det forskningsproblem som arbetet baseras på. I enkel mening handlar det om att definiera de koncept som ska studeras i materialet.⁴⁸ Vilka ord det är som ska väljas ut ur en text, t.ex. För att kunna göra det här måste en tanke ägnas åt hur det som ska studeras kan variera, vilka variabler som kan förekomma. Att kunna identifiera variablerna på en adekvat nivå är av största vikt för arbetet, då det annars väldigt lätt blir en inkomplett analys.⁴⁹ Koncepten och deras variabler går att komma åt på lite olika sätt. Det går att se på universella koncept och variabler, som går att hitta inom i princip vilka meddelanden som helst. Det finns även de som finns för ett specifikt medium, de byggda på i förhand grundande forskning och de som är hämtade ur teoretiskt arbete.⁵⁰ För det här arbetet använder jag mig av den sistnämnda tekniken i mitt konceptualiseringsarbete. Med hjälp av min teori kan jag arbeta fram vilka typer av variabler som kan förekomma i ett meddelande, effekterna dessa variabler kan ha och framförallt kan jag förstå förhållandet dem emellan.⁵¹ I det teoretiska ramverket som arbetet byggs på, går det att hitta just de koncept och variabler som eftersöks i analysinstrumentet.

Efter konceptualiseringen utav vad som ska undersökas, måste en operationalisering göras. En operationalisering är enkelt uttryckt, det sätt som analysen kommer att mäta det som studeras. I de tidigaste formerna av metoden, och de mest strikt kvantitativa, var operationaliseringen och mätningen som att det applicerades numeriska

---

⁴⁵ Bergström och Boréus, 2000, sida 49-50.

⁴⁶ Neuendorf, 2002, sida 49.

⁴⁷ Bergström och Boréus, 2000, sida 50.

⁴⁸ Neuendorf, 2002, sida 50.

⁴⁹ Neuendorf, 2002, sida 96.

⁵⁰ Neuendorf, 2002, sida 97.

⁵¹ Neuendorf, 2002, sida 99.

värden på de objekt som studerades enligt förutbestämde regler.⁵² Även om det inte följer samma strikta regler, är också en kvalitativ innehållsanalys en mätning och behöver därmed operationaliseras. När det handlar om att operationalisera en mänsklig kodning kallas det för ett kodningsschema. Kodningsschemat används för att veta vad det är som studeras, vilka koncept och variabler, som ska noteras och analyseras.⁵³ Det här kodningsschemat ska i sin tur bestå av två delar: en kodbok som förklarar variablerna och någon form utav kodningsformulär.⁵⁴ Hur en kodbok och ett kodningsformulär ser ut, skiljer sig otroligt mycket från studie till studie. En kvalitativ studie behöver inte ha ett fysiskt kodningsformulär där de olika variablerna har rutor att bocka i. Snarare brukar det arbete som produceras utav analysen få vara formulär. I det här fallet blir det alltså den här uppsatsen. En kodbok behöver inte heller vara lika strikt uppdelad och strukturerad. Det ska snarare vara en förklaring till konceptualiseringen och hur de variabler som finns ska gå att återfinna i texten. En vanlig metod att genomföra detta på är att inkludera en lista över termer och ord i kodboken.⁵⁵ Oftast återges konceptualisering i den kodbok som används.⁵⁶ Uppdelningen mellan konceptualisering och operationaliseringen kan enkelt ses som en uppdelning mellan vad som ska studeras och hur det ska göras.

Anledningen till varför det är viktigt att komma fram till hur mätningen ska göras, enligt Neuendorf, är för att den ska uppfylla vissa vetenskapliga krav och undvika eventuella misstag och felräkningar. Det handlar framförallt om studiens tillförlitlighet, i hur stor grad det går att upprepa studien med samma resultat, och dess validitet, i vilken utsträckning analysen behandlar det som den är avsedd att behandla. ”*Are we measuring what we want to measure?*” som Neuendorf formulerar det.⁵⁷ Men vilka krav som ska uppfyllas genom en god operationalisering är inte enbart begränsat till tillförlitligheten och validiteten. Det handlar även om sådant som dess precision och dess noggrannhet eller akribi. Precisionen handlar om till vilken nivå som mätningen utförs på. Att variablerna som mäts inte tillåts vara för stora eller för små. Noggrannhet-

---

⁵² Neuendorf, 2002, sida 111.

⁵³ Bergström och Boréus, 2000, sida 50.

⁵⁴ Neuendorf, 2002, sida 50.

⁵⁵ Bergström och Boréus, 2000, sida 50.

⁵⁶ Neuendorf, 2002, sida 108.

⁵⁷ Neuendorf, 2002, sida 112.

en handlar om hur fri studien är från systematisk partiskhet.⁵⁸ Att den som mäter och kodar mäter det som kodboken säger ska mätas.

När konceptualiseringen och operationaliseringen är färdigställd så att alla krav uppfylls i största möjliga grad återstår det att samla in materialet, koda det i enlighet med kodboken och att slutligen sammanställa resultatet.⁵⁹ För ett kvalitativt arbete är insamlingen av material inte ett lika stort arbete som i ett kvantitativt arbete, som behöver göra slumpmässiga urval för att kunna vara representativt. Dock är det fortfarande en viktig del av arbetet. Det som studeras måste överensstämma med det forskningsproblem som analysen arbetar med. Då det är ett avsevärt mer begränsat urval som görs, oftast bara ett primärmaterial, är problemen större om det enskilda utvalda materialet inte går att studera. Ett problem som kan uppstå i det här urvalet är att det som önskas studeras är en del av en oavbruten ström av information. En vill alltså studera något som är en del av något större utan att det finns en tydlig början eller slut i det.⁶⁰ Det är väldigt viktigt att det urval som görs har en tydlig början och ett tydligt slut, och att en eventuell brytning i material är gjort av en anledning. Det är upp till den som genomför analysen att bestämma hur representativ studien ska vara och då är själva urvalet det viktigaste.⁶¹ Om inte urvalet består av helheten utav det som önskas studeras, så måste det vara välgenomtänkt innan kodningen börjar.

Själva kodningen i sig beror mycket på hur kodningsschemat ser ut. Ser kodningsschemat bra ut, är det enbart att följa det. Som det har sagts tidigare, det är av största vikt att kodningsschemat är komplett. Dock försvinner inte riskerna för att studien blir underhållig där, det är också viktigt de som ska använda kodningsschemat förstå sig på det till fullo, och framförallt då om det är mer än en person som ska göra det.⁶² Förståelsen för hur kodningsschemat ska användas är mycket viktigt, och är det flera personer som använder sig utav det används ofta flertalet träningstillfällen för att alla ska kunna använda sig av det ordentligt.⁶³ Avvikelser i kodningen är generellt sett

---

⁵⁸ Neuendorf, 2002, sida 113.

⁵⁹ Neuendorf, 2002, sida 51.

⁶⁰ Neuendorf, 2002, sida 73.

⁶¹ Neuendorf, 2002, sida 74.

⁶² Neuendorf, 2002, sida 141.

⁶³ Neuendorf, 2002, sida 145.

oacceptabelt, beroende på analysen, när resultatet ska sammanställas är det viktigt att alla har gjort rätt.⁶⁴

Slutligen ska det som har kodats sammanställas och analysen ska komma till sin slutsats. Det är här som det enskilda arbetet ska avslutas. Beroende på hur materialet behandlas efter den slutgiltiga kodningen och innan den avslutande sammanställningen kan resultatet komma att se annorlunda ut.⁶⁵ Det som är allra viktigast att tänka på i det här skeendet är att sammanställning bör vara gjord som att det kodade material kan i så stor mån som möjligt ge ett svar på de frågeställningar som har gjorts inför arbetet.⁶⁶ Sammanställningen bör även vara korrelerande med den teori, de koncept och det urval som har gjorts under arbetets gång.⁶⁷ En förståelse för de grunder arbetet är genomfört på krävs inför sammanställningen för att arbetet ska kunna gå ihop i sin helhet.

Någonting som är otroligt viktigt att tänka på under en innehållsanalys som genomsyrar hela arbetet är dess kontext. Det är inom den vidare kontexten som det som analyseras existerar, det är dess miljö.⁶⁸ Själva begreppet kontext kan referera till många olika saker. Det kan handla om den rent stilistiska kontexten, hur något är uppbyggt och ser ut, den faktiska kontexten, vilken verklighet som något existerar inom, och många fler.⁶⁹ Beroende på de frågeställningar som ställs och de teorier som används kommer olika delar utav kontexten vara nödvändiga att studera.⁷⁰

Med hjälp av en god förståelse för textens kontext går det genomför en bra innehållsanalys från början till slutet. Från det att materialet ska samlas in och behandlas till konceptualiseringen. Genom operationaliseringen och kodningen för att sedan vara en tydlig influens i sammanställningen och avslutningen utav analysen. När väl detta är gjort är innehållsanalysen avslutad och förhoppnings har ett forskningsresultat kommit utav det.

---

⁶⁴ Bergström och Boréus, 2000, sida 53.

⁶⁵ Neuendorf, 2002, sida 167.

⁶⁶ Neuendorf, 2002, sida 168.

⁶⁷ Neuendorf, 2002, sida 188.

⁶⁸ Bergström och Boréus, 2000, sida 18.

⁶⁹ Neuendorf, 2002, sida 191.

⁷⁰ Bergström och Boréus, 2000, sida 19.

3 Litteraturöversikt och tidigare forskning

Inom områden berörande det sociala ansvaret av idrottsorganisationer är mycket utav forskningen relativt ny. Oftast använder sig forskningen utav olika perspektiv inom CSR för att studera idrottsorganisationers ansvarstagande. Vilket gör det förståeligt att mycket utav forskningen är ny, då CSR som perspektiv är relativt nytt.

Ett utav de starkaste exemplen på den här forskningen är boken *Legacy, Sustainability and CSR at Mega Sport Events: an Analysis of the UEFA Euro 2008 in Switzerland* utav professorerna Holger Preuss och Pierre Lienhard. Det är en undersökning angående EM i fotboll i Österrike och Schweiz med fokus på Schweiz och vilket ”arv” som mästerskapet lämnade där. Det som avses med just ordet arv här är helt enkelt det som ett så pass stort evenemang kommer att lämna efter sig, efter det den enstaka månaden fylld av matcher och festiviteter är över. Vad det är som investeras i, av bland annat skattebetalare, utöver just själva evenemanget. Detta görs då i Preuss och Lienhards forskning genom att de studerar de olika perspektiv som UEFA, den schweiziska regeringen och det schweiziska fotbollsförbundet SFA har på de implementerade medlen och vilket arv dessa skapar med hjälp av 7 stycken djupgående expertintervjuer. Det som arbetet i huvudsak ämnar göra, är att trycka på vikten av hållbarhet, både ekonomisk och miljömässig, för större idrottsevenemang genom dessa arv.

Ett annat arbete som berör CSR och idrott är det som publicerades i det 25e numret av *the Journal of Corporate Citizenship* år 2007 utav Aaron Smith och Hans Westerbeek, som hette *Sports as a Vehicle for Deploying Corporate Social Responsibility*. Det arbetet saknar, till skillnad från Preuss och Lienhards arbete, något rent konkret att undersöka, utan försöker istället att diskutera på vilka grunder som CSR kan vara applicerbart på idrott som fenomen. Det handlar framförallt om att undersöka hur idrott kan vara ett verktyg för företag inom idrottssektorn att kunna arbeta med CSR. Genom att använda sig av en variant av intressentmodellen, kan Smith och Westerbeek argumentera för både anledningar till varför och fördelarna med att kombinera idrottens och företagets sociala ansvar inom CSR.

Det finns flera andra liknande forskningsprojekt relaterade till idrotts och idrottsorganisationers sociala ansvar. Många utav dem handlar, likt de två tidigare nämnda arbetena, om vilken effekt idrott har eller kan ha. I många fall handlar det om hållbarhet, och framförallt då om ekonomisk hållbarhet. Så som med Glen Searles artikel *Uncertain Legacy: Sydney's Olympic Stadiums* i den vetenskapliga journalen *European Planning Studies*, som behandlar hur Sydney Olympiska arenor inte kan gå runt ekonomiskt och vilka risker som finns med planerna på att lösa dessa problem. Liknande syns i *Event Management and Sustainability* utav Razq Raj och James Musgrave och i *Mega Sporting Event Legacies: a Multifaceted Concept* av Jean-Loup Chappelet i den 25e upplagan av *Papeles de Europa*.

Andra typiska ämnen som behandlas är hur idrott kan påverka och uppmuntra till god hälsa i samhället. De flesta forskare som forskar inom det här ämnet tillhör ofta institutioner inom områden som idrottsvetenskap, som Preuss, Lienhard, Smith och Westerbeek gör vid sina respektive universitet, eller liknande.

Det som skiljer det här arbetet från tidigare arbeten relaterade till idrottsorganisationers samhällsrelaterade ansvar är att snarare än att handla om t.ex. ekonomisk eller miljömässig hållbarhet fokuserar det här arbetet på relationen mellan idrottsorganisationers ansvar och mänskliga rättigheter. Perspektivet tar sin grund i mänskliga rättigheter och försöker sedan undersöka hur detta kan relateras till idrottsorganisationer, snarare än att det försöker studera idrottsorganisationer och sedan deras sociala ansvar. När det kommer till forskning ur just det perspektivet finns det otroligt lite att tillgå.

När det kommer till forskning och undersökningar relaterade till länken mellan idrott och trafficking finns det material, oftast skrivet av olika NGOs som arbetar specifikt med trafficking. Vanligen handlar det om undersökningar för att se hur trafficking-situationen förändras när större idrottsevenemang tar vid. Ett tydligt exempel på detta är *What's the Cost of a Rumor? A Guide to Sorting Out the Myths and the Facts About Sporting Events and Trafficking* som släpptes av anti-trafficking-organisationen *Global Alliance Against Trafficking in Women*, GAATW, år 2011. Den försöker reda ut de påståenden som finns om trafficking i och med större idrottsevenemang, som världsmästerskapen i fotboll år 2006 i Tyskland.

Ämnet behandlas också ibland i t.ex. nyhetsartiklar och liknande. Även om det finns dessa rapporter från olika NGOs eller artiklar i nyheterna, är litteratur som behandlar relationen mellan idrott och trafficking närmast obefintlig. Framförallt då någon form av akademisk litteratur som försöker analysera situationen. Varken någon

som bara försöker utreda hur själva relationen ser ut, hur idrott påverkar trafficking, eller vilken typ av ansvar som idrottsorganisationer har i relation till trafficking. Det är i den här luckan som förhoppningsvis det här arbetet kommer att passa in, och kunna bidra med en analys relaterat till just idrott och dess förhållande till trafficking.

När det kommer till den generella forskningen om trafficking är den mycket bred och täcker in många olika typer utav studier. Och även den som behandlar trafficking i de två värdländerna för EM 2012, Polen och Ukraina. Två tydliga exempel på detta går att finna i antologin *Human Trafficking in Europe: Character, Causes and Consequences* från 2010 redigerad av Gillian Wyllie och Penelope McRedmond. Den ena, *The Phenomenon of Trafficking in Human Beings: The Case of Poland* utav Marcin Wisniewski, behandlar den polska lagstiftningen angående trafficking och försöker analysera konsekvenserna av den. Den andra, *A Business of Supply and Demand: The Trafficking of Women and Girls from Russia and Ukraine* utav Caitlin Deighan, försöker förklara varför Ryssland och Ukraina är två regioner som lider så pass mycket utav trafficking. I den stora mängden litteratur och forskning som behandlar trafficking är regionala studier som involverar stater i Östeuropa vanligt förekommande, som i fallet med dessa två arbeten. Det är också ett ämne som är väldigt vanligt bland olika NGOs, både sådana som jobbar med frågor specifikt rörande trafficking, som GAAATW, och de som arbetar med bredare frågor, som Human Rights Watch. Forskningen om trafficking är som sagt otroligt bred, men det är också ett ämne som är brett och som arbetas med ur väldigt olika synvinklar. Men det går att bredda det ännu mer.

4 UEFA Euro 2012: Social Responsibility Report

4.1 Konceptualisering och operationalisering

Som jag har nämnt tidigare i arbetet kommer jag att använda mig utav mitt teoretiska ramverk som min konceptualisering i det här arbetet. Det är däri som jag hittar de koncept och de variabler som jag helt enkelt ska studera i rapporten. Det som då framförallt blir viktigt i den här studien är begreppet intressent. Vem är det som ses som intressent och varför? Och framförallt hur ses det på samhället som intressent? Det är det konceptet och det är den variabeln jag vill studera, för att kunna förstå mig på hur UEFA ser på sitt eget samhällliga ansvar.

Det som sedan blir frågan är hur detta ska manifesteras sig i ett kodnings-schema. Vad exakt är det jag bör kolla efter och hur ska jag notera det? Det finns då flera alternativ till detta. Först och främst måste orden intressent och ansvar noteras. Det är också väldigt viktigt att se vem ansvaret befinner sig emot. Vem det är som UEFA ser som intressent. Det är inte alltid det står explicit vem som är intressent, men det behövs läsas in för vem som en handling är utförd. Jag går igenom rapporten del för del och noterar detta igenom det här arbetet.

För att kunna belysa just hur UEFA ser på samhället som intressent har jag då valt att genomföra den här analysen med ett specifikt problem som kontext för analysen. Det är den kontexten som knyter an till mitt forskningsproblem och som sedan kommer att knyta ihop analysen och sammanställningen. Den här kontexten, problematiken kring trafficking i Ukraina, går jag igenom i min nästkommande del.

4.2 Analysens kontext: Trafficking i Ukraina

Bland det viktigaste att förstå innan en innehållsanalys genomförs är dess kontext. Det finns redan en förståelse för själva textens kontext, det är en rapport skri-

ven kring EM i fotboll år 2012 angående UEFAs samhälleliga ansvar och allt som följer därmed. Det som dock behöver undersökas är kontexten för vilken analysen genomförs. Och för det här arbetet är det då problematiken kring trafficking i värdlandet Ukraina som måste förstås.

Trafficking utav människor, och framförallt kvinnor, inom sexhandeln är en världstäckande industri som årligen omsätter mångmiljardbelopp. Det är en industri med höga vinster och låga risker för de internationella nätverk som väljer att bedriva sådan verksamhet, som i sin tur för med sig stora negativa konsekvenser på de platser där det sker.⁷¹ Det är ett växande globalt problem. Det finns olika uppskattningar på hur många personer det är världen runt som faller offer för trafficking. Enligt *The UN Office on Drugs and Crime* är cirka 2,5 miljoner personer på något sätt offer för mänsklig trafficking konstant. Varav cirka 79 %, den överlägset största gruppen, är det inom sexhandeln. Men det här är också en konservativ uppskattning, det finns de som är mycket högre.⁷²

Själva definitionen utav trafficking har varierat genom historien. Den har behandlats både på ett rent politiskt och ett rent juridiskt plan. Dock finns det idag en relativt stor konsensus om vad det rör sig om. Trafficking är processen av att förflytta och försätta någon i ett läge av exploatering, och processen att hålla kvar den personen i det läget av exploatering. En person tvingas in i ett arbete utav någon annan och hålls kvar där. Detta inkluderar att tvingas in i prostitution och sexuell exploatering.⁷³ Trafficking är den moderna överlevande formen utav slaveri där personer på olika sätt tvingas in ett arbete och utnyttjas därinom.⁷⁴ Det kan handla om att de tvingas in i en situation utav utnyttjande genom våld, hot, bedrägligt förfarande, kidnappning eller rent missbruk utav makt.⁷⁵

Orsakerna till varför trafficking sker är många och ser otroligt olika ut på olika platser. Mycket utav det som sker går att koppla till bland annat globalisering och de migrationstrender som följer med globalisering. Kriminella nätverk får en allt större

---

⁷¹ Donna M. Hughes, The "Natasha" Trade: The Transnational Shadow Market of Trafficking in Women. I *Journal of International Affairs*, vol. 53 no. 2, 2000, sida 625.

⁷² Rhona K.M. Smith, *Textbook on International Human Rights*. 4. uppl. Oxford: Oxford University Press, 2010, sida 244.

⁷³ Anne T. Gallagher, *The International Law of Human Trafficking*. New York: Cambridge University Press, 2010, sida 47.

⁷⁴ Smith, 2010, sida 243.

⁷⁵ Reyhan Atasü-Topcuoglu, *Ideology and the Fight Against Human Trafficking*. New York: Routledge, 2015, sida 1-2.

möjlighet att genom internationella kontakter bedriva handel med traffickingoffer. Bakom en expanderande internationell marknad, som mer och mer försvinner ur staters kontroll, och dold inom migrationsrörelser, genomförs en handel där människor tvingas in i exploatering.⁷⁶ Många utav de stora problemen med att förhindra trafficking sker inom det här internationella mönstret för utnyttjandet utav människor. Till exempel när det kommer till utnyttjandet utav icke-medborgare och statslösa, alltså personer som exploateras i en stat där de själva inte är medborgare. Flyktingar, migrant, asylsökande och andra former av identiteter kan appliceras på personer i den här gruppen. På grund utav det faktum att de inte är medborgare i staten, och ofta befinner sig där illegalt, försvinner mycket utav det skydd som finns mot just människohandel. Det finns inga rättigheter som de kan göra anspråk på för att få hjälp. Det är ofta därför som det är i dessa fall som de flesta, och ofta även de värsta, fallen utav trafficking tar plats.⁷⁷

I Ukraina eskalerade människohandeln framförallt efter det att Sovjetunionen föll. Det hade länge funnits en marknad som sköttes utav kriminella organisationer, som tack vare korruption och otillräckliga politiska och juridiska system lyckades bedriva sin verksamhet. När staten föll, försvann även tidigare statliga ekonomiska system. Då var de illegala nätverken snabba på att fylla upp det nya politiska vakuumet med sin egen verksamhet. Staten försvagades ekonomiskt och många invånare var till slut tvungna att söka sig till kriminella organisationer för att kunna få tillräckligt med pengar. När även gränserna öppnades upp för privatiserad handel öppnades möjligheten upp för de kriminella nätverken att börja bedriva handel med människor.⁷⁸

Siffrorna angående hur många personer som har fallit offer för trafficking i Ukraina varierar stort. Både i hur många det är som förs ut ur landet och hur många det är som förs in. År 1998 kom en siffra på att cirka 400 000 kvinnor hade fallit offer för trafficking och förts ut ur landet under 90-talet, enligt inrikesdepartementet i Ukraina. Men sådana siffror, precis som siffror om hur många det är som förs in i landet är väldigt svåra att bekräfta på grund av att det är problematiskt att övervaka hur folk rör sig över gränserna i Ukraina.⁷⁹ Dock så är det otroligt tydligt att det är en växande verk-

---

⁷⁶ Hughes, 2000, sida 627.

⁷⁷ Gallagher, 2010, sida 144-145.

⁷⁸ Hughes, 2000, sida 628.

⁷⁹ Atasü-Topcuoglu, 2015, sida 93.

samhet som drar in fler och fler personer från både Ukraina och resten utav det forna Sovjet in i en situation utav utnyttjande.⁸⁰

Det brukar ofta påpekas att de personer som blir utnyttjade inom trafficking är personer som är ekonomiskt utsatta. Kriminella organisationer använder sig utav individers ekonomiska utsatthet för att kunna dra och lura in dem i trafficking. Ofta är dessa individer kvinnor. De kvinnliga lönenivåerna är mycket lägre än mäns och framförallt är arbetslöshet mer utbrett bland kvinnor. Cirka 60 % utav alla arbetslösa i Ukraina är kvinnor.⁸¹ Något som ökar risken för att de ska bli offer för trafficking.

En annan grupp som löper stor risk för trafficking är immigranter. Framförallt då asylsökande och flyktingar. Ukraina har sedan självständighet uppnåddes haft stora problem med sitt asylsystem. Det har varit nästintill omöjligt för flyktingar i landet att kunna få någon form utav hjälp eller skydd ifrån staten. Och i många fall har flyktingar till och med varit utsatta för sådant som tortyr utav statligt verksamhet.⁸² På grund utav den utsattheten löper de en större risk att falla offer, i likhet med immigranter i andra länder. Det här förstärks ytterligare i och med att den ukrainska asyllagen saknar någon form utav skydd för offren utav trafficking.⁸³

Arbetet för att skydda offer för trafficking och för att förhindra trafficking i Ukraina är mycket problematiskt. Huvudsakligen började det utvecklas under den senare hälften utav 90-talet när utländska organisationer började uppmärksamma problemen och bli involverade i situationen. Detta ledde år 1997 till att en NGO som heter La Strada startade verksamhet i Ukraina och blev den främsta aktören mot trafficking i landet. Det var inte förens 2002 som staten kom att bli involverad i arbetet med att bekämpa trafficking.⁸⁴ Dock har det här arbetet i många fall inte lett till någon förändring. Trafficking är fortfarande ett allvarligt problem i Ukraina där många, framförallt kvinnor, blir lidande och exploaterade för grymma ändamål.⁸⁵

---

⁸⁰ Hughes, 2000, sida 628.

⁸¹ Hughes, 2000, sida 635.

⁸² Human Rights Watch, *Buffeted in the Borderland: The Treatment of Asylum Seekers and Migrants in Ukraine*. New York: Human Rights Watch, 2010, sida 1.

⁸³ Human Rights Watch, 2010, sida 7.

⁸⁴ Atasü-Topcuoglu, 2015, sida 97.

⁸⁵ Hughes, 2000, sida 638.

4.3 En kvalitativ innehållsanalys över rapporten

Bortsett från den introducerande delen utav dokumentet öppnar Social Responsibility Report upp med kapitlet Scenen Det här kapitlet är i sin tur uppdelat i fem stycken underrubriker: Infrastruktur (*Infrastructure*), Tillgång (*Access*), Transport (*Transport*), Energi (*Energy*) och Vatten (*Water*). Under stycket Infrastruktur behandlas bland annat hur nya arenor för turneringen byggdes, men även också sådant som vägar och flygplatser. Det var ett behov som var tydligt, redan när beslutet att ge Polen och Ukraina rätten att hålla i EM 2012 togs. Ansvar för att uppfylla det här behovet åligger dock inte UEFA, enligt dokument, utan det ligger på värdnationerna. Det ansvar som UEFA tog sig an i relation till att förnya infrastrukturen var att bidra med specialistkunskap om framförallt hur ett gott arenabygge går till.⁸⁶ Det var alltså upp till de bägge värdnationerna att investera i detta, en investering som för Ukraina uppgick till 11,5 miljarder euro.⁸⁷ Underrubriken om infrastruktur avslutas med en del om hur värdskapet för EM 2012 kommer skapa ett arv av ökad ekonomisk tillväxt i de bägge staterna. Att det som EM 2012 kommer ge tillbaka efter värdskapet är t.ex. en ökad turismnäring som slutligen kommer ge tillbaks det som har investerats. Den beräkning som återges för Ukraina här är att det inom tjugor års tid kommer ha nått punkten att vinsterna från EM 2012 kommer ha betalat tillbaks till staten.⁸⁸ Dock nämns ingenting om hur detta ska garanteras eller att UEFA på något sätt ha ett ansvar för att detta skulle ske.

Inför turneringen samarbetade UEFA tillsammans med lokala organisationer som behandlar frågor rörande handikappade fotbollsfans och deras deltagande i turneringen, framgår det i underrubriken Tillgång. Genom att t.ex. installera rullstols-tillgängliga åskådarplatser i arenorna kunde UEFA uppfylla sitt mål och sitt ansvar att se till att turneringen även var tillgänglig för rörelsehindrade fans.⁸⁹ Vidare bidrog även UEFA med informativ hjälp till lokala företag och organisationer, för att de skulle kunna utveckla sin tillgänglighet under turneringens gång.⁹⁰

---

⁸⁶ Union of European Football Associations, 2013, sida 44.

⁸⁷ Union of European Football Associations, 2013, sida 45.

⁸⁸ Union of European Football Associations, 2013, sida 49.

⁸⁹ Union of European Football Associations, 2013, sida 51.

⁹⁰ Union of European Football Associations, 2013, sida 58.

För att tillgängligheten skulle vara på topp var det även viktigt att transportsystemen i de bägge värdnationerna fungerade väl fortsätter rapporten. Det var första gången turneringen hölls i Östeuropa och första gången som något utav de två länderna höll i ett sportevenemang utav den här storleken. Fansens möjligheter att kunna ta sig till evenemangen var därmed otroligt viktiga att se över.⁹¹ För att kunna göra detta byggdes till exempel kollektivtrafiken i de bägge länderna ut. Nya bussar köptes in, nya tågbanor byggdes ut, nya ruter och kopplingar för spårvagnar planerades och utfördes.⁹² Det som var viktigt i planeringen och utförandet utav det här var att de intressenter som var en del utav transportsektorn blev väl instruerade och koordinerade i sitt arbete. För UEFA var det även viktigt att ge monetär hjälp till de städer där matcher spelades, som kompensation så att de kunde erbjuda gratis kollektivtrafik under själva matchdagen.⁹³ UEFA såg det även som sitt ansvar att klimatkompensera för de ökade utsläpp som skedde i och med turneringen, från t.ex. den ökade flygtrafiken. Detta gjordes genom investeringar i t.ex. vind- och vattenkraftverk i Turkiet och en biogasstation på Cypern. UEFA kompenserade enbart för den påverkan de själva gjorde, inte för någon påverkan som går att koppla till besökarna av turneringen.⁹⁴

Liknande ansvarstänkande går att se i rapporten under delarna Energi och Vatten. Det huvudsakliga ansvaret kring hanteringen utav energi var att effektivisera och reducera användningen utav t.ex. elektricitet utan att dra ned på funktionerna som krävdes för att arrangera turneringen. UEFA ansvarade för att göra detta i samband med sin verksamhet, som utsändning utav matcherna i TV, men bidrog enbart med råd för hur t.ex. arenorna skulle skötas energieffektivt, då det sågs som ett lokalt ansvar.⁹⁵ För vattenanvändandet var det även väldigt viktigt att kunna förse de som arbetade under turneringen och fansen med rent dricksvatten och sanitära miljöer för t.ex. avlopp, utöver resurseffektivitet.⁹⁶

När kapitlet Scenen är avslutat på så vis öppnas kapitlet Turneringen upp med en underrubrik om hanteringen av Avfall (*Waste*). Liknande de underrubriker som var under Scenen, var ansvaret i relation till avfallshanteringen för UEFA att de skulle

---

⁹¹ Union of European Football Associations, 2013, sida 60.

⁹² Union of European Football Associations, 2013, sida 62.

⁹³ Union of European Football Associations, 2013, sida 61.

⁹⁴ Union of European Football Associations, 2013, sida 66.

⁹⁵ Union of European Football Associations, 2013, sida 70.

⁹⁶ Union of European Football Associations, 2013, sida 72.

minska sin påverkan på miljön. De mål som sattes upp i relation till det här ansvaret var att avfall i UEFAs egna områden inte skulle överskrida 1 400 ton. För att genomföra detta anlätades två stycken lokala företag.⁹⁷

Den största underrubriken i kapitlet följer sedan och heter Fan-upplevelse (*Fan Experience*). Det som den här underrubriken behandlar, som namnet påpekar, är hur nöjda fansen och kunderna var med själva upplevelsen utav turneringen. Den behandlar till exempel hur kommunikation inför och under turneringen med fans byggdes upp, för att öka deras tillfredsställelse.⁹⁸ Den behandlar också hur nöjda fansen var med service som UEFA tillgodosåg dem med under turneringen, från sådant som fan-ambassader. Dessa ambassader var till för att bidra till en säker och informativ stämning för besökarna under turneringen, samt för att kunna ge dem en bättre interaktion med den lokala värdstaden.⁹⁹ Överlag tar rubriken upp hur UEFA, under turneringen jobbade för att deras fans, som intressenter skulle kunna få en god upplevelse av turneringen. Inte bara hur den skulle vara rolig, utan även hur den skulle kunna vara mer inkluderande.

För att kunna göra turneringen mer inkluderande tog även UEFA flera åtgärder relaterade till Mångfald (*Diversity*), vilket är den följande underrubriken i rapporten. UEFA identifierar att både Polen och Ukraina lider utav problem relaterade till rasism och diskriminering inom fotbollen och därmed hade som ansvar att förhindra dessa problem under turneringens gång.¹⁰⁰ För att kunna genomföra detta ansvar åt besökarna av turneringen använde man sig av flera olika metoder. T.ex. tränades lokal personal för att kunna ta ansvar och vara behjälpliga i situationer rörande diskriminering. I Polen tränades 95 000 personer för det här ändamålet och i Ukraina tränades 3 700 personer.¹⁰¹ Många utav de kampanjer och projekt relaterade till mångfald som genomfördes under turneringen gjordes med syftet att även kunna bidra till framtida arbeten för att kunna reducera diskriminering, rasism och liknande för fotbollsfans i Polen och Ukraina.¹⁰² För UEFA var det tydligt att det var för fansen och deltagarna av fotbollsturneringen som dess projekt genomfördes.

---

⁹⁷ Union of European Football Associations, 2013, sida 74.

⁹⁸ Union of European Football Associations, 2013, sida 83.

⁹⁹ Union of European Football Associations, 2013, sida 82.

¹⁰⁰ Union of European Football Associations, 2013, sida 89.

¹⁰¹ Union of European Football Associations, 2013, sida 90.

¹⁰² Union of European Football Associations, 2013, sida 91.

Utöver mångfald är även Inkludering (*Inclusion*) en utav underrubrikerna i kapitlet. EM i fotboll är alltid ett internationellt stort och uppmärksammat evenemang som drar många besökare. För UEFA är det därmed otroligt viktigt att så många som möjligt har en möjlighet att delta i turneringen. Det här ansvaret delades upp i två delar, en kampanj om inkludering utav handikappade inom fotboll och en strategi om fördelningen utav matchbiljetter.¹⁰³ För att öka inkluderingen utav handikappade inom fotboll arrangerades ett antal uppvisningsmatcher i samband med de fyra kvartsfinalerna som spelades under turneringen. De tog plats före avspark och var bland annat matcher mellan lag inom blindfotboll och fotbollslag för döva.¹⁰⁴ Det som UEFA önskade uppnå med detta var att de organisationer i Polen och Ukraina som arrangerade t.ex. turneringar i blindfotboll skulle kunna få en ökad uppmärksamhet och kunna växa inför framtiden. För att kunna maximera inkluderingen utav fans på matcherna implementerade UEFA ett nytt biljettfördelningssystem, där de helt enkelt fördelade de 1 472 000 biljetterna mellan olika typer av intressenter via ett anmälningssystem på deras hemsida. Först och främst såldes det biljetter direkt ut till offentligheten, antingen via dem själva eller via de två nationella fotbollsförbunden hos värdnationerna. Sedan såldes även en del till företag och liknande som var en del utav arrangemanget.¹⁰⁵

Som en del utav arrangerandet utav turneringen i Polen och Ukraina, var det viktigt för UEFA och lokala myndigheter att garantera Trygghet och säkerhet (*Safety and Security*), fortsätter rapporten under underrubriken med samma namn. Det var ett delat ansvar mellan både privata och offentliga aktörer, och mellan både UEFA och lokala aktörer. UEFAs roll och ansvar i det hela var att stödja och bidra med kunskap från tidigare turneringar och framförallt att utvärdera fansens upplevelse av säkerheten under evenemanget.¹⁰⁶ För att kunna göra detta genomförde UEFA i efterhand en undersökning bland matchbesökarna för att se om de kände sig trygga och säkra när de besökte matchen, vilket större delen utav dem gjorde.¹⁰⁷ Det gjordes ingenting liknande från UEFAs håll om trygghet och säkerhet utanför matcherna.

Den avslutande delen i kapitlet Turneringen handlar om Anskaffande (*Procurement*), alltså om det rent logistiska i hur material och liknande anskaffades in-

---

¹⁰³ Union of European Football Associations, 2013, sida 95.

¹⁰⁴ Union of European Football Associations, 2013, sida 98.

¹⁰⁵ Union of European Football Associations, 2013, sida 96.

¹⁰⁶ Union of European Football Associations, 2013, sida 102.

¹⁰⁷ Union of European Football Associations, 2013, sida 106.

för turneringen. Inför EM 2012 antog UEFA en policy som gick ut på att vid arrangemang skulle lokala leverantörer utav varor och tjänster prioriteras. Detta för att kunna bidra till den lokala ekonomiska tillväxten under arrangemanget, men också för att minska på kostnader och eventuell miljöpåverkan. Dock tar policyn också i beaktande att kvalitet inte fick bli underprioriterat och därmed kan internationella leverantörer också övervägas.¹⁰⁸ Det var också det här som ofta blev fallet under EM 2012. På grund utav högra kostnader och lägre kvalitet fick UEFA använda sig utav internationella leverantörer. Framförallt blev fallet i Ukraina.¹⁰⁹

Det tredje och sista kapitlet i rapporten heter Bakom Kulisserna och är i sin tur uppdelade i 5 underrubriker; Hälsosam livsstil (*Healthy Lifestyles*), Välgörenhet (*Charity*), Arbetskraft (*Workforce*), Aspekter utav god ledning (*Aspects of Good Governance*) och Djuromsorg (*Animal Welfare*). Under den första delen, Hälsosam livsstil, förklarar UEFA att större arrangemang, som EM 2012, kan på ett väldigt bra sätt användas för att främja sådant som en hälsosammare livsstil bland lokala samhällen och fans. För att göra detta under EM 2012 gavs en tysk NGO, som heter *streetfootballworld*, tillsammans med ett flertal andra lokala och internationella organisationer möjligheten att med implementera ett program från UEFA. Det här programmet hette *Respect Your Health – Euroschools 2012*, och implementerades med hjälp av *streetfootballworlds* egna pengar från ett bidrag de vann år 2011.¹¹⁰ I det här programmet skapades det en guidebok över hur både det praktiska och teoretiska arbetet kring hälsa och livsstil kan främjas i ett land. Den här guideboken spreds inom de bägge länderna inom en rad olika nätverk, så som skolor, idrottsföreningar och lokala hälsomyndigheter. Detta gjordes för att framförallt nå ut med programmet till ländernas barn. Från programmets start år 2011 till dess slut sommaren 2012 hade totalt 40 000 barn i Polen och 10 000 barn i Ukraina nåtts utav programmets information om träning, sund kost och de negativa effekterna av alkohol och tobak.¹¹¹ UEFA identifierade även ett stort problem med rökning i och med EM 2012. För att kunna nå ut med ett meddelande om tobaks negativa påverkan på hälsan till fansen valde de att förbjuda rökning under turneringen.¹¹²

---

¹⁰⁸ Union of European Football Associations, 2013, sida 107.

¹⁰⁹ Union of European Football Associations, 2013, sida 110.

¹¹⁰ Union of European Football Associations, 2013, sida 112.

¹¹¹ Union of European Football Associations, 2013, sida 112-113.

¹¹² Union of European Football Associations, 2013, sida 115.

En väldigt liten, men för det här arbetet otroligt viktig, del utav underrubrik hälsosam livsstil är den om säkert sex. Där står det att intressenter i förväg visade oro för att det skulle uppstå en problematik kring trafficking, prostitution och sexturism i samband med turneringen. Som ett svar på detta valde UEFA att stödja en vetenskaplig undersökning inför turneringen som behandlade det här ämnet. Det som undersökningen kom fram till var att det inte går att hitta något samband mellan en ökad mängd trafficking och större fotbollsturneringar. Utöver detta valde UEFA att sprida ett meddelande om säkert sex och de risker som finns med tillfälliga sexpartners, trots att det inte gick att hitta någon koppling.¹¹³ Det nämns ingenting om den problematiska situationen angående trafficking som finns i Ukraina eller att UEFA skulle ha ett ansvar relaterat till ämnet.

Ett utav målen för UEFA under EM 2012 var att genom turneringen skapa och stödja ett välfungerande välgörenhetsprojekt till förmån för inkludering. Detta genomfördes genom att för varje mål som något lag gjorde under turneringen donera 3 000 € till ett projekt för att hjälpa handikappade. Dess pengar användes i efterhand för att ge de nationella fotbollsförbunden och lokala klubbar en möjlighet att hjälpa handikappade i sin verksamhet. Detta genom att t.ex. ge synskadade fotbollsfans audiodeskriptiv kommentatorsservice under matcher, även efter att turneringen är slut.¹¹⁴ UEFA donerade 228,000 euro, som tillsammans med intäkter från en auktionering utav matchbiljetter, kom upp i 403,000 euro. Det här var en total ökning i jämförelse med föregående turnerings donation till välgörenhet, som kom upp i 371,100 euro år 2008. Men en minskning utav pengar donerade från UEFA själva. Då donerades 308,000 euro från UEFA och 63,100 från fotbollsspelaren Cristiano Ronaldo.¹¹⁵

Efter Välgörenhet kommer den största underrubriken i rapporten, nämligen Arbetskraft. Det är i mångt och mycket en statistisk genomgång över hur fördelningen av arbetskraft har varit inför, under och efter EM 2012. Att organisera ett så stort evenemang som EM 2012 kräver en välfungerande arbetskraft, öppnar stycket upp. Det krävdes god planering vad gäller rekrytering, antidiskriminering, träning och professionalism. Tanken var att det skulle vara en bred och skicklig arbetskraft som skulle kunna genomföra ett så stort och bra evenemang som möjligt. Det fanns också en tanke

---

¹¹³ Union of European Football Associations, 2013, sida 115.

¹¹⁴ Union of European Football Associations, 2013, sida 116.

¹¹⁵ Union of European Football Associations, 2013, sida 117.

att i att den lokala arbetskraften skulle få en ökad expertis vad gäller större idrottsevenemang inför framtiden.¹¹⁶ Detta genomfördes framförallt genom att låta studenter ta en del utav arbetet kring turneringen och på så vis få en ökad erfarenhet. Dock gick det helt och hållet som UEFA hade planerat i samband med anställandet utav lokal arbetskraft. Det var svårt att hitta personer som hade de arbetskvaliteter UEFA sökte för att kunna genomföra en god turnering, istället fick de outsourca mycket utav arbetsuppgifterna.¹¹⁷ Ansvaret låg i att anordna en god turnering, snarare än att anställa lokal arbetskraft.

Vidare förklarar rapporten att det är otroligt viktigt för UEFA när de anställer personal för en så pass kort och intensiv period att de uppfyller sitt ansvar och erbjuder ett bra välkomnande, god integrering, adekvat utbildning och genomför allt med gott ledarskap. Detta för att få en ökad produktivitet i arbetet. Integreringen och välkomnandet genomfördes under en två dagar lång introduktionsperiod för nyanställda en till två gånger per månad.¹¹⁸ Det fanns en del problem relaterade till utbildning, både allmänt för de anställda och speciellt för arbetsledningen. Många var unga och hade liten erfarenhet av att anordna större idrottsevenemang. För att kunna lösa det här problemet implementerades flera stycken olika utbildningsprogram. Det var framförallt genom e-lärande som många anställda fick sin utbildning, så de kunde genomföra ett bra jobb.¹¹⁹

Texten om arbetskraft fortsätter vidare för att prata om det volontärarbete som UEFA organiserade i och med turneringen. Volontärprojektet under turneringen genomfördes med två stycken mål. Delvis såg UEFA det som sitt ansvar att lämna efter sig ett arv utav en volontärkultur i samband med fotbollsevenemang i Polen och Ukraina. De såg det även som deras ansvar att koordinera en välfungerande och kvalitativ arbetsstyrka bestående utav volontärer.¹²⁰ När väl verksamheten var i gång fanns det 5 885 stycken volontärer på plats. Dock var det inte lätt för UEFA att kunna nå upp till de siffrorna med kvalitativa volontärer. Mycket arbete fick läggas på kommunikation och utbildning, för att kunna nå dit. På grund utav den ekonomiska situationen i de bägge länderna beslöt sig UEFA för att själva ta hand om rekryteringen utav volontä-

---

¹¹⁶ Union of European Football Associations, 2013, sida 118.

¹¹⁷ Union of European Football Associations, 2013, sida 120.

¹¹⁸ Union of European Football Associations, 2013, sida 122.

¹¹⁹ Union of European Football Associations, 2013, sida 123.

¹²⁰ Union of European Football Associations, 2013, sida 128.

rer, snarare än att det skulle finnas lokala initiativ för detta. Det här för att hålla en så hög standard som möjligt.¹²¹

På UEFA låg det ett stort ansvar att ta till god hänsyn vad gäller en god ledning, fortsätter rapporten på nästa underrubrik. Det här ansvaret består utav flera olika delar, men är i rapporten framförallt uppdelat i antidopning, intellektuella rättigheter och matchfusk. Det var för UEFA viktigt att turneringen skulle gå schysst till. Det var därför som de genomförde 294 stycken dopingtester i samband med EM 2012. För att skydda spelare hälsa och ett spel utan fusk.¹²² Det är på samma grunder som de använder sig utav en väldigt strikt och stor disciplinnämnd som letar efter eventuellt matchfusk i samband med alla matcher i deras turneringar.¹²³

Gällande intellektuella rättigheter använde sig UEFA av ett tidigt implementerat registreringsprogram för de varumärken som önskades registrera sig. UEFA anlidade även ett brett nätverk utav externa jurister från de deltagande länderna för att kunna skydda varumärken som UEFA sågs sig ha ett ansvar över.¹²⁴

Rapporten avslutas med ett kort stycke under Djuromsorg. I samband med att UEFA har identifierat ett problem med ett stort antal strövande djur i flera av de ukrainska städerna, har de valt att donera 8,000 euro till en organisation Kiev för att underlätta problemen. UEFA tog också på sig ansvaret för att kommunicera med lokala myndigheter angående problemet, så att en lösning skulle finnas.¹²⁵

I rapporten finns det ingen sammanfattande eller avslutande del, som utvärderar det totala arbetet kring UEFAs sociala ansvarstagande. Det enda som finns efter stycket om djuromsorg är ett kortare index följt utav uppgifter om utgivning.

---

¹²¹ Union of European Football Associations, 2013, sida 129.

¹²² Union of European Football Associations, 2013, sida 133.

¹²³ Union of European Football Associations, 2013, sida 135.

¹²⁴ Union of European Football Associations, 2013, sida 134.

¹²⁵ Union of European Football Associations, 2013, sida 135.

5 Analys och diskussion

5.1 Analys

Utigenom hela rapporten går det att se enormt tydliga mönster i hur UEFA ser på sitt förhållande till sina intressenter. I alla de tre delarna, Scenen, Turnering och Bakom kulisserna, går det att identifiera dessa mönster. Det finns vissa väldigt tydliga och explicita grupper som ses som UEFAs intressenter i samband med EM 2012.

Den allra tydligaste gruppen som UEFA behandlar som en intressent i rapporten är fotbollsfans. De personer som är intresserade utav att besöka och delta i mästerskapet på olika sätt. Det är den här gruppen som UEFA ser som sin största intressent och som UEFA bär sitt största ansvar till. Under alla tre kapitel är det specifikt till den här gruppen som de påvisar sitt ansvar.

I underrubriken Transport, t.ex., som står under kapitlet Scenen, behandlas det hur kollektivtrafikens status i de bägge värdnationerna var problematiskt. Problematiken var inte att kollektivtrafiken i länderna var undermålig för deras invånare. Det var snarare så att den var problematiskt för UEFAs fans. När de skulle besöka turneringen skulle det bli svårt för dem att kunna ta sig till och från matcherna.¹²⁶ För UEFA var det prioriterat att öka tillgängligheten för deras fans. Det är de som tänker besöka turneringen, de måste få möjligheten att göra så. Dock bär inte UEFA något ansvar för att faktiskt investera i transport eller kollektivtrafik i de bägge värdländerna. Det här är någonting som åligger Polen och Ukraina. Det som tydligt var UEFAs ansvar var att se till så att investeringen gynnade deras fans.

En liknande tankegång syns under rubriken Trygghet och Säkerhet. Att matcherna, festiviteter och turneringen i sin helhet ska gå tryggt till är en självklarhet för UEFA. Trygghet och säkerhet är att prioritera. Dock är det inte ett ansvar som de har. Att se till så att det faktiskt var tryggt och säkert, det skulle de lokala myndigheterna se till. UEFAs bidrag var att understödja med kunskap och erfarenhet om större id-

---

¹²⁶ Union of European Football Associations, 2013, sida 60.

rottsevenemang och hur säkerhet kan anordnas i samband med detta. Men att det hela faktiskt var säkert, var inte deras problem. De visade dock ett intresse för fansens välmående i den här bemärkelsen, då de genomförde en utvärdering under turneringen.¹²⁷ Men de påvisade inget ansvar för att garantera någon säkerhet, varken för fansen eller för samhället.

Även i det tredje kapitlet, under den stora delen Arbetskraft, är det tydligt hur det är fansen och fansens upplevelse under turneringen som prioriteras. När UEFA diskuterar sitt ansvar att kunna förse sina anställda med en god introduktion och ett bra välkomnande in i anställningen är det inte för arbetarnas skull. Utan det är för produktiviteten. Så som de själva uttrycker det:

*In a major project with short-term positions, an efficient welcome and integration becomes of paramount importance as people need to become productive very quickly.*¹²⁸

Det handlar inte om arbetsrättigheter i det här fallet alltså. Inte om att kunna genomföra sitt arbete på ett tryggt sätt. Det ansvar som UEFA har i det här fallet är att kunna få igång sina anställda att arbeta produktivt snabbt som möjligt för turneringens, och därmed fansens skull. Det är de som är de prioriterade intressenterna.

Vidare är en annan tydlig intressent i rapporten miljön. UEFA är uttryckliga med att de försöker ta sitt ansvar med hur de påverkar miljön på bästa sätt. Under till exempel stycket som behandlar konsumtionen utav energi förklarar de hur de försöker att ta ett ansvar för sin verksamhet i relation till miljön. De områden som var under deras kontroll skulle hållas under strikt tillsyn, för att minska energikonsumtionen.¹²⁹ Dock var det inte UEFAs ansvar att se till så att sådant som arenor inte förbrukade för mycket, då det var värdnationernas ansvar. Det här leder till att miljön eventuellt inte kan ses som en intressent för UEFA. Detta då de inte ansvarar för hur miljön påverkas utav deras verksamhet genom arrangemanget av en stor idrottsturnering inom dessa arenor.

---

¹²⁷ Union of European Football Associations, 2013, sida 102.

¹²⁸ Union of European Football Associations, 2013, sida 122.

¹²⁹ Union of European Football Associations, 2013, sida 70.

Huruvida miljön är en normativ eller en härledd intressent är ganska svårt att svara på, då den behandlas olika i olika delar utav rapporten. I underrubriken Vatten behandlas den tydligt som en härledd intressent. Detta då UEFA försöker ta ett ansvar för att undvika en eventuell förorening utav lokala vattenresurser.¹³⁰ Det faller inom UEFAs ansvar att se till så att det lokala samhället och fans i så stor utsträckning som möjligt inte blir lidande av deras verksamhet i förhållande till vattenresurser.

Den stora frågan här i analysen är hur UEFA ser på sig själva i sitt ansvar till samhället, hur de ser på samhället som intressent. Det är genast tydligt att de förlitar sig på ett samarbete med de polska och ukrainska samhällena. Samarbetet är strukturerat i flera olika delar, där UEFA plockar ut någon form utav vinst eller gagn på olika sätt. Den absolut största delen utav det här är rent monetär. I och med att UEFA arrangerar EM i fotboll i Polen och Ukraina, investerar de bägge länder otroligt stora summor i arrangemanget. Totalt över 30 miljarder euro, 22 miljarder från Polen och 11.5 miljarder från Ukraina.¹³¹ Mycket utav de här investeringarna går åt att t.ex. bygga nya eller restaurera gamla arenor. Allt för att möjliggöra för UEFA att arrangera EM i de två länderna.

Det är väldigt klart i den här aspekten hur UEFA plockar ut vinster från både Polen och Ukraina rent monetärt. Dock gör UEFA också det här på flera andra sätt, bland annat i förhållande till hur ansvar fördelas. Vid otroligt många tillfällen lämnar UEFA över ansvaret till de bägge värdnationerna för någon del utav arrangemanget. Ett exempel på detta finns i stycket om energi. Att UEFA ska ta ett visst ansvar för energikonsumtionen är självklart. Men en stor del utav det här ansvaret förskjuts över till Polen och Ukraina. Det är de som ska ta ansvaret för energikonsumtionen som sker på t.ex. arenorna. Det är ingenting som UEFA ska stå till svars för.

UEFA tar alltså ut stor nytta ifrån de bägge värdländerna, i bl.a. formen av resurser, arbetskraft och ansvarsfördelning. Det som då blir intressant är att se hur UEFA ger tillbaka till samhällena. För att det ukrainska och polska samhället ska kunna behandlas rätt, i enlighet med intressentträttsvisan, måste UEFA göra uppoffringar och betala tillbaka i samarbetet. Och det försöker UEFA göra, på några sätt.

---

¹³⁰ Union of European Football Associations, 2013, sida 72.

¹³¹ Union of European Football Associations, 2013, sida 45.

Ett sätt som UEFA gör detta på är genom sitt välgörenhetsprojekt. Där samlade de in 403,000 euro som gick tillbaka till det ukrainska och polska samhället.¹³² Det här är dock en ytterst minimal uppoffring från UEFAs sida i jämförelse med de över 30 miljarder euro som de fick investerat i sin verksamhet. De uppoffringar som samhällena i Ukraina och Polen fick göra för UEFAs verksamhet går inte ens att jämföra med det här. Sedan var det inte ens som så att UEFA donerade 403,000 euro själva, utan en stor del kom ifrån en auktionering utav matchbiljetter. Sedan gick även donationerna till projekt som i huvudsak möjliggjorde det för polska och ukrainska fotbollsfans med synskador att besöka och ta del utav fotbollsmatcher till en större grad.¹³³ Det är alltså framförallt en uppoffring och en återbetalning till fansen som UEFA gör med donationen. Så det går inte direkt att säga att den gick tillbaka till samhällena, även om det var ett gott ändamål.

Återbetalningen utav investeringen som Polen och Ukraina gör ska enligt UEFA komma i och med ökade intäkter från turismnäringen, som i sin tur genererar mer jobb och tillväxt. På så vis ska de pengar och uppoffringar de bägge samhällena gör till slut komma tillbaka som vinster för dem. I Ukrainas fall kommer detta att ske inom ungefär 20 år, beroende på olika ekonomiska faktorer.¹³⁴ Fram till 2032 kommer det ukrainska samhället ha gått i back på den här investeringen, för att sedan hamna på noll och börja gå plus. Dock är ansvaret för det här, att förvalta investeringen och uppoffringen så att den till slut genererar en neutral balans, inte UEFAs. Det åligger helt och hållet de bägge värdnationerna. UEFA försöker dock bidra till utvecklingen genom att stödja den lokala industrin. Men de gör inte detta fullt ut. Då väljer att prioritera kvaliteten på turneringen för sina fans först och främst.¹³⁵

Det blir än tydligare hur UEFA inte prioriterar samhällena som en intressent om vi ser till hur de behandlar dess välmående, och då specifikt de problem som dessa samhällena kan ha. I det här arbetet har specifikt kontexten utav trafficking i Ukraina behandlats. Det här problemet belyser UEFA otroligt kort under ett specifikt stycke, det rörande säkert sex under Hälsosam livsstil. Där förklarar de kort hur vissa intressenter har uttalat en oro för den här problematiken i samband med arrangerandet

---

¹³² Union of European Football Associations, 2013, sida 117.

¹³³ Union of European Football Associations, 2013, sida 116.

¹³⁴ Union of European Football Associations, 2013, sida 49.

¹³⁵ Union of European Football Associations, 2013, sida 110.

utav EM 2012. Vilka intressenterna är förklaras inte. UEFAs svar på det här är att de har stöttat en undersökning som förklarar hur idrottsevenemang så som EM inte ökar mängden trafficking som sker på platsen där de arrangeras.¹³⁶ På så vis har de behandlat ett utav de största samhällsproblemen som existerar i Ukraina. Det skrivs ingenting om hur stor den här problematiken är. Ingenting om hur UEFA förhåller sig till det här problemet. Och ingenting om hur UEFA skulle kunna hjälpa till att bidra till någon form utav lösning på problemet. Utan det som görs utav UEFA är att fansen får ta del utav information rörande säkert sex och farorna med tillfälliga sexpartners.¹³⁷

Ett sätt som UEFA skulle eventuellt kunnat behandla och bidra till en lösning utav det här problemet är i anti-diskrimineringsträningen som gavs ut till bland annat volontärarbetare och poliser. Där skulle det kunna ingått träning i att behandla problem som finns rörande trafficking. Dock är troligtvis så inte fallet. Det står ingenting om det i texten, samt det var bara en ytterst liten del utav de som utbildades som var verksamma i Ukraina. 3,700 personer utav totalt 98,700.¹³⁸ 400 poliser i Ukraina med en och en halv timmes träning var skulle knappast kunna medverka till någon form utav positiv utveckling av situationen. Även om hjälp relaterat till trafficking behandlades i utbildningen.

Att UEFA har som ansvar att lösa hela Ukrainas traffickingproblem i och med att europamästerskapet i fotboll arrangeras där går inte att säga. Det är ett problem som i huvudsak åligger de ukrainska myndigheterna att lösa. Dock har UEFA ett ansvar att se till det ukrainska samhällets välmående. I och med att de drar så pass stor nytta av det ukrainska samhället, måste de göra proportionerliga uppoffringar för att det samarbetet ska vara rättvist. Då krävs det utav dem att de ser till och uppmärksammar de problem som finns i Ukraina.

Deras hantering utav situationen i Ukraina är på flera sätt otillräcklig. Genom att stödja en undersökning som förklarar att det inte går att se något samband mellan arrangemanget utav ett idrottsevenemang likt EM och en ökning utav trafficking så behandlas det som om problemet inte finns. Istället beskrivs som om problemet i samband med detta skulle vara att personer eventuellt har oskyddat sex. Att trafficking ens skulle vara ett problem syns inte till. Detta mycket i likhet med hur Donna M. Hughes

---

¹³⁶ Union of European Football Associations, 2013, sida 115.

¹³⁷ Union of European Football Associations, 2013, sida 115.

¹³⁸ Union of European Football Associations, 2013, sida 90.

beskriver att trafficking sker inom en skuggekonomi, något som har dolts från det ”vanliga” samhället och dess problem.¹³⁹ Det är på så vis som UEFA behandlar både trafficking i Ukraina och andra större samhällsproblem i de bägge värdnationerna. UEFA ser inte sig själva som en organisation som har ett ansvar för att bidra till någon lösning på dessa problem. Det blir väldigt klart här att UEFA inte ser sig ha någon form utav ansvar för dessa samhällens välmående, de stora investeringarna till trots. De tar inget ansvar för att hjälpa till att stoppa trafficking i Ukraina. De tar inget ansvar i att besvara de investeringar och uppoffringar som har gjorts för deras verksamhet.

De mönster som kommer fram väldigt uttryckligen i den här innehållsanalysen är hur framförallt fansen är den prioriterade gruppen intressenter. Det är framförallt för dem som UEFA försöker ta någon form utav socialt ansvar. Vidare försöker de hålla ett ansvar i deras påverkan på miljön, men bara i viss utsträckning. Det stora problemet kommer i hur de totalt ignorerar de samhällen som har gjort uppoffringar för deras verksamhet. De mångmiljardbelopp som har investerats ses inte som en anledning till att behandla dessa samhällen på något vis som intressenter. Detta syns genom hur de ignorerar ett utav de största problemen som dessa samhällen har, nämligen traffickingssituationen. För UEFA är de inga intressenter.

5.2 Diskussion

När det här arbetet startade var min vilja att studera hur internationella idrottsorganisationer förhöll sig till ett socialt ansvar. Jag ville veta vad de hade för ansvar, hur de själva såg på det här ansvaret och vad de faktiskt gjorde. Jag beslöt mig för att studera en utav de största internationella idrottsorganisationerna, UEFA, och ett utav deras största arrangemang, EM i fotboll år 2012 i Polen och Ukraina. De hade själva, i efterhand, släppt en rapport där de utvärderade sitt sociala ansvarstagande som gav mig möjligheten att kunna studera det här specifika fallet. För att kunna genomföra detta använde jag en kvalitativ innehållsanalys på själva rapporten. Jag ville se vad de faktiskt tog upp och behandlade. Vilket ansvar de ansåg sig ha och hur de tog det. I rapporten förhöll sig UEFA ibland till begreppet ”intressent”. Det var bland annat dessa intressen-

---

¹³⁹ Hughes, 2000, sida 638.

ter som de sågs sig ha ett ansvar mot. För att kunna förstå mig på UEFAs förhållande till sitt ansvar och dessa intressenter valde jag använda mig utav de teoretiska perspektiv som Robert Phillips presenterar angående just intressenter och den så kallade intressentmodellen.

Inför mästerskapet hade det riktats stor uppmärksamhet mot problematiken med trafficking i specifikt Ukraina. Genom att använda mig utav det här problemet som specifikt kontext kunde jag studera hur UEFA förhöll sig till de samhällsproblem som fanns i de två länderna där EM skulle arrangeras. När jag studerade den trafficking-situationen som förekom i Ukraina blev det tydligt att det är ett enormt samhällsproblem i det landet. Våldigt många kvinnor blir offer för sexhandel i Ukraina. Med det som kontext analyserade jag UEFAs rapport.

Det som blev tydligt i UEFAs rapport var ett mönster i hur de såg på sitt eget ansvar. Jag gick igenom del för del, rubrik för rubrik, i rapporten och försökte skapa mig en bild av vilka som var UEFAs intressenter och var de såg sitt ansvar. Jag märkte att de framförallt sågs sig ha ett ansvar emot sina fans, det var de som i huvudsak gick att se som UEFAs intressenter. Vidare behandlas även miljön som ett objekt UEFA tar ansvar för. De vill kompensera för sina utsläpp och vara sparsamma med sina resurser. Dock blir det även otroligt tydligt hur UEFA förhåller sig till de samhällen där EM tar plats. UEFA fick otroligt stora bidrag från samhällena där, men bidrog själva lite tillbaka. Det här kunde jag se framförallt i hur de behandlade traffickingsituationen i Ukraina. Trots stor medial uppmärksamhet och trots magnituden utav problemet, valde UEFA att i stort sett ignorera det.

Det jag får fram i den analysen jag har genomfört är framförallt två saker. Först och främst. Den här rapporten handlar till enormt liten del om UEFAs sociala ansvar. Hur de står i förhållande till samhällsproblem och dess lösning. Trots att de får enorma summor pengar, stora resurser i form av arbetskraft och i slutändan en scen att kunde arrangera ett europamästerskap på, väljer att i princip inte ge någonting tillbaka. I enlighet med Phillips principer om rättvisa och intressenter är det här mycket problematiskt. Det ukrainska och det polska samhället har alla former av normativ legitimitet att göra anspråk på att UEFA ska göra uppoffringar för deras välmående. Det går inte att säga att de ska lösa alla problem, men som de har hanterat traffickingsituationen har de inte ens sett över dem. De tar själva ut över en miljard euro i vinst, och väljer att inte offra i princip något för att ge tillbaka till samhället.

Det andra som blir väldigt tydligt i analysen är det här dokumentet egentligen har otroligt lite med socialt ansvar att göra. Det är snarare en beskrivning av hur UEFA försöker skapa en god och tillgänglig produkt för sina fans. I nästan alla stycken utav texten är det fansen som beskrivs som intressenter. Det är för dem som UEFA genomför sina anti-diskrimineringsutbildningar. Det är för dem som de har sina inkluderingsprojekt. Det är till dem som välgörenhetsdonationerna går till. Allting är till för fansen. Att prioritera att de ska bli väl behandlade och inkluderade är så klart någonting bra. Men är det egentligen det som menas med ett socialt ansvar? Är det enbart till fansen i samhället som UEFA har någon form utav ansvar?

Jag ville studera hur idrottsorganisationer förhåll sig till sitt samhälleliga ansvar. UEFA förhåller sig i stort sett inte alls till något sådant. Enligt Robert Phillips är det extremt viktigt att etik vävs in i själva organisationen utav företag. Hos UEFA, som exempel, har det här bara skett på ett plan. UEFAs organisatoriska etik berör enbart fansen. Det finns i nuläget ingen etik i hur de ska kunna på en rättvis nivå bistå de samhällen som offrar mycket för dem. Inte ens när det är människorättsproblem på nivån av människohandeln i Ukraina.

Referenser

- Atasü-Topcuoglu, Reyhan., *Ideology and the Fight Against Human Trafficking*. New York: Routledge, 2015.
- Bergström, Göran. och Boréus, Kristina., *Textens mening och makt: Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Lund: Studentlitteratur, 2000.
- Carroll, Archie B., A History of Corporate Social Responsibility. I *The Oxford Handbook of Corporate Social Responsibility*, Andrew Crane, Dirk Matten, Abigail McWilliams, Jeremy Moon, och Donald S. Siegel (red.), 19-46. Oxford: Oxford University Press, 2008.
- Gallagher, Anne T., *The International Law of Human Trafficking*. New York: Cambridge University Press, 2010.
- Hughes, Donna M., The “Natasha” Trade: The Transnational Shadow Market of Trafficking in Women. I *Journal of International Affairs*, vol. 53 no. 2, 2000, 625-651.
- Human Rights Watch., *Buffeted in the Borderland: The Treatment of Asylum Seekers and Migrants in Ukraine*. New York: Human Rights Watch, 2010.
- Kniivilä, Kalle., Bakom fasaden på EM-landet. Sydsvenskan. 2012-06-03. [Elektronisk] <http://www.sydsvenskan.se/varlden/bakom-fasaden-pa-em-landet/> (Hämtad 2015-05-27).
- Melé, Domènec., Corporate Social Responsibility Theories. I *The Oxford Handbook of Corporate Social Responsibility*, Andrew Crane, Dirk Matten, Abigail McWilliams, Jeremy Moon, och Donald S. Siegel (red.), 47-82. Oxford: Oxford University Press, 2008.
- Neuendorf, Kimberly A., *The Content Analysis Guidebook*. Thousand Oaks: Sage Publications, 2002.
- Phillips, Robert., *Stakeholder Theory and Organizational Ethics*. San Francisco: Berrett-Koehler Publishers, 2003.
- Smith, Rhona K.M., *Textbook on International Human Rights*. 4. uppl. Oxford: Oxford University Press, 2010.

- Union of European Football Associations., *UEFA Euro 2012 Social Responsibility Report*. Nyon: Union of European Football Associations, 2013.